

**Vlaamse
overheid**

**VERSLAG OVER
DE FINANCIËLE TOESTAND EN DE
EVOLUTIE VAN HET PERSONEELSBESTAND VAN
HET HOGER ONDERWIJS IN 2019
Deel I - Sector Hogescholen**

INHOUD

1	MANAGEMENT SUMMARY	3
2	INLEIDING	6
3	ANALYSE VAN DE WERKINGSMIDDELEN	7
3.1	Werkingsmiddelen.....	7
3.2	Effectieve werkingsmiddelen per student	8
4	ANALYSE VAN DE JAARREKENINGEN	9
4.1	Geaggregeerd	9
4.1.1	Resultatenrekening	9
4.1.2	Bedrijfsopbrengsten	10
4.1.3	Bedrijfskosten.....	12
4.1.4	Resultaat	14
4.1.5	Investerings	15
4.1.6	Balans	18
4.1.7	CashFlow.....	24
4.1.8	Financiële ratio's	25
4.2	Kengetallen per hogeschool	27
4.2.1	Resultatenrekening	27
4.2.2	Investerings	29
4.2.3	Financiële Ratio's	29
5	ANALYSE VAN HET PERSONEELSBESTAND	32
5.1	Geaggregeerd	33
5.1.1	Effectieve tewerkstelling	33
5.1.2	Effectieve tewerkstelling per personeelscategorie	34
5.1.3	Effectieve tewerkstelling statutair per ambt	35
5.1.4	Aantal studenten per VTE OP	37
5.1.5	Loonkostratio's	39
5.1.6	Benoemingspercentage	40
5.1.7	Gender	41
5.2	Kengetallen per hogeschool	42
5.2.1	Economische loonnorm.....	42
5.2.2	Effectieve tewerkstelling	43
5.2.3	Benoemingspercentage OP	44
5.2.4	Benoemingspercentage assistenten	44
5.2.5	Benoemingspercentage ATP	45
5.2.6	Gender	45

1 MANAGEMENT SUMMARY

De 16 Vlaamse hogescholen lieten in 2019 globaal gezien gunstige cijfers optekenen. Het geaggregeerd resultaat en het geaggregeerd bedrijfsresultaat waren in 2019 beperkt positief. De globale balansstructuren en de liquiditeits- en solvabiliteitscijfers zijn getuige van een sector met voldoende financiële stabiliteit.

De integratie van de van de graduaatsopleidingen en specifieke lerarenopleidingen vanaf het academiejaar 2019-2020 vormden een bijkomende uitdaging voor de hogescholen. Het betrof in totaal 16.809 studenten.

De Vlaamse Overheid stelde in 2019 bijkomende middelen ter beschikking van de hogescholen. Het betreft onder andere de betoelaging voor de geïntegreerde graduaats- en specifieke lerarenopleidingen, de verhoging van de onderwijs- en PWO-middelen door indexering, klik en decretale groeipaden, een compensatie voor de uitbreiding van de studieomvang 'Verpleegkunde', een compensatie voor de historisch gederfde inkomsten met betrekking tot de organisatie van gezamenlijke opleidingen.

De sector van de hogescholen realiseerde in 2019 mede door bovenstaande initiatieven een geaggregeerde bedrijfsopbrengst van 1.023.877.945 EUR, zijnde 6,00% meer dan in 2018. De bedrijfskosten stegen tot 1.012.155.071 EUR (+6,42%). De grotere stijging van bedrijfskosten ten opzichte van de bedrijfsopbrengsten resulteerde in een lager bedrijfsresultaat voor 2019: 11.722.874 EUR ten opzichte van 14.882.423 EUR in 2018. Ook in 2018 lag de bedrijfswinst al lager dan in 2017. De toename van de personeelskosten is de belangrijkste verklarende factor onder andere door de bijkomende inzet van personeel voor de graduaatsopleidingen.

De sector realiseerde een beperkt positief financieel resultaat van 3.195.647 EUR o.a. door grotere beleggingsresultaten bij enkele hoger onderwijsinstellingen. De financiële opbrengsten waren hoger dan de financiële kosten (hoofdzakelijk rentelasten). In 2018 (- 3.871.653 EUR), alsook in de voorgaande jaren, was het financieel resultaat negatief.

Het geaggregeerd uitzonderlijke resultaat bedroeg 13.193.126 EUR (2018: 5.379.546 EUR).

Voornoemde componenten resulteerden in een geaggregeerde winst van het boekjaar van 28.111.646 EUR (2018: 16.390.316 EUR).

De effectieve werkingsmiddelen die werden toegekend stegen in 2019 tot 668.054.581 EUR (+23.842.278 EUR of +3,70%). Achterliggende factoren zijn de geïntegreerde graduaats- en specifieke lerarenopleidingen, de klik, de indexering en de groeipaden. De som van het aantal unieke studenten onder diplomacontract per hogeschool bedroeg 126.899. In dit aantal werden de studenten van de graduaatsopleidingen en specifieke lerarenopleidingen voor één derde, zijnde 5.603 studenten, meegerekend, gezien de integratie per 1 september 2019. De effectieve werkingsmiddelen per student bedroegen 5.264,49 EUR (+0,42%).

Het geaggregeerde balanstotaal steeg tijdens het boekjaar 2019 naar 1.682.282.778 EUR (+4,05%). De aandelen van de onderliggende componenten wijzigden beperkt.

Aan actiefzijde:

- vaste activa 67,56% (+0,04%)
- vlottende activa 32,44% (-0,04%)

Aan passiefzijde:

- eigen vermogen 66,38% (-0,41%)

- voorzieningen 0,74% (-0,03%)
- schulden 32,88% (+0,43%).

De hogescholen investeerden samen tijdens het boekjaar 2019 119.022.382 EUR. Dit is een stijging: +7,75% t.o.v. het vorige boekjaar. De investeringen werden voor 24% gefinancierd met vreemde middelen (-8,17%), voor 56,90% met eigen middelen (+0,93%) en voor 19% met kapitaalsubsidies (+7,23%). De sector heeft met andere woorden veel van haar investeringen gefinancierd met eigen middelen en ze heeft minder geleend in 2019.

De sector realiseerde over het boekjaar 2019 een positieve netto cashflow ter waarde van 7.479.271 EUR. Hierdoor steeg de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen tot 419.507.464 EUR.

De financiële ratio's van de hogescholen bleven gunstig.

De solvabiliteit was goed: de graad van financiële onafhankelijkheid (eigen vermogen / totaal vermogen) bedroeg geaggregeerd 66,38%. Er was wel een significante variatie tussen de laagste en hoogste waarde (48,63% vs 85,54%).

De liquiditeitscijfers waren eveneens goed. De geaggregeerde quick ratio bedroeg 3,56 en was eveneens voor alle hogescholen voldoende. De variatie tussen de laagste en hoogste waarde was evenwel groot (1,83 vs 8,68). Gegeven de grote investeringsprogramma's die voor de volgende jaren worden verwacht, nopen de liquiditeitscijfers tot waakzaamheid.

De rentabiliteit van de sector in zijn geheel is positief, maar een aantal hogescholen kennen een negatieve rentabiliteit.

De vergelijking tussen de reële cijfers en de begrote cijfers (laatste actualisatie) toont opnieuw dat de sector voorzichtig begroot. Het resultaat van het boekjaar 2019 lag veel hoger dan begroot (begroot -11.505.534 EUR vs reëel +28.111.646 EUR). De begrote investeringen werden niet volledig gerealiseerd (begroot 142.732.351 EUR vs reëel 119.022.382 EUR).

De personeelskosten bedroegen 72,42% van de totale bedrijfskosten. De hogescholen kenden in 2019 een personeelstoename, voornamelijk ingegeven door de integratie van de graduaatsopleidingen vanaf 1 september 2019. Daarnaast is de toename genoodzaakt door de gestage aangroei van studenten de laatste jaren. De geaggregeerde personeelstewerkstelling bedroeg 10.906,68 VTE's, zijnde een toename met 524,55 VTE's of 5,05%.

De verhouding OP/ATP bedroeg in 2019 afgerond 70/30 en bleef quasi constant.

De aantallen en toenames waren als volgt verdeeld over de personeelscategorieën

Statutair OP	6.401 VTE's	(+244 VTE's, +4%)
Statutair ATP	2.257 VTE's	(+123 VTE's, +6%)
Gastprofessoren	745 VTE's	(+81 VTE's, +12%)
Personeel op persoonlijke titel	24 VTE's	(-6 VTE's, -19%)
Centraal betaald personeel	9 VTE's	(-4 VTE's, -30%)
Arbeiders:	266 VTE's	(-13 VTE's, -5%)

Contractueel andere:	1.179 VTE's	(+90 VTE's, + 8%)
Inkomend gedetacheerd:	26 VTE's	(+9 VTE's, +53%)

Wat de loonkosten en personeelsaantallen betreft, was er een goede aansluiting tussen realisatie en begroting op geaggregeerd niveau: slechts 1,10% van de begrote loonkost werd niet gerealiseerd.

De geaggregeerde 80/20-ratio bedroeg 80,88% en steeg ten opzichte van 2018 (80,08%). Voor het gros van de hogescholen bevond deze ratio zich in 2019 tussen de 80% en de 85%. Eén hogeschool overschreed de 85%-grens en één hogeschool haalde de ondergrens van 75% niet.

De geaggregeerde economische loonnorm bedroeg 72,64%. Alle zestien hogescholen bleven met deze norm onder de 80%.

De verhouding man / vrouw in het personeelsbestand bedraagt ongeveer 40/60.

2 INLEIDING

Het voorliggend verslag geeft een overzicht van de financiële gegevens en de personeelsgegevens van de Vlaamse hogescholen in 2019. Het verslag is opgesteld door het Regeringscommissariaat Hoger Onderwijs overeenkomstig zijn decretale opdracht.

De financiële gegevens en personeelsgegevens zijn afkomstig uit het bevragsingsbestand over de jaarrekening 2019 dat elke hogeschool aan het regeringscommissariaat bezorgt met het oog op de goedkeuring van het dossier. De basiscijfers rond studentenaantallen werden door het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (verder AHOVOKS) aangeleverd.

De financiële analyse behandelt de belangrijkste componenten van de jaarrekening. In een eerste hoofdstuk worden de belangrijkste evoluties in de financiering van de hogescholen geschetst. Een tweede hoofdstuk analyseert de financiële rapporteringen op geaggregeerde wijze. De focus ligt op de financiële gegevens 2019, waarbij vergelijkingen worden gemaakt met de cijfers 2018 en de begrote cijfers 2019. Indien relevant wordt ook de evolutie over de periode 2015 - 2019 geschetst zodat tendensen kunnen worden gedetecteerd. Een derde hoofdstuk bevat een aantal kengetallen per hogeschool, wat toelaat de cijfers van een instelling te vergelijken met de sector.

De personeelsanalyse behandelt de evolutie van het personeelsbestand en van de loonkosten van de hogescholen in het boekjaar 2019. Ook de personeelsgegevens worden vergeleken met de gegevens van het vorige boekjaar, met de begrote gegevens, en met de historische gegevens. De analyse bevat eveneens geaggregeerde gegevens en - waar nuttig - gegevens per hogeschool.

De sectoranalyse omvat de 16 Vlaamse hogescholen. Het toezicht overeenkomstig art. IV.95 §4 van de Codex Hoger Onderwijs (hierna: 'CHO') was einde 2019 als volgt toegewezen aan de regeringscommissarissen:

Hogeschool	Afkorting	Zetel	Regeringscommissaris
Karel de Grote Hogeschool, Katholieke Hogeschool Antwerpen	KdG	2018 Antwerpen	Nadine Van Haecke
Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen	AP	2000 Antwerpen	Nadine Van Haecke
Hogere Zeevaartschool	HZS	2030 Antwerpen	Nadine Van Haecke
Erasmushogeschool Brussel	ERASMUS	1070 Brussel	Karla Van Lint
Odisee	ODISEE	1000 Brussel	Karla Van Lint
LUCA School of Arts	LUCA	1030 Brussel	Marleen Deputter
Katholieke Hogeschool Vives Zuid	VIVES Zuid	8500 Kortrijk	Marleen Deputter
Katholieke Hogeschool Vives Noord	VIVES Noord	8000 Brugge	Marleen Deputter
Arteveldehogeschool	ARTEVELDE	9000 Gent	Erik Maes
Hogeschool West-Vlaanderen	Howest	8500 Kortrijk	Erik Maes
Hogeschool Gent	HoGent	9000 Gent	Erik Maes
Hogeschool PXL	PXL	3500 Hasselt	Sebastiaan Deryckere
Thomas More Kempen	TMK	2440 Geel	Sebastiaan Deryckere
Thomas More Mechelen Antwerpen	TMMA	2800 Mechelen	Sebastiaan Deryckere
UC Leuven	UCLe	3001 Leuven	Sebastiaan Deryckere
UC Limburg	UCLi	3590 Diepenbeek	Sebastiaan Deryckere

3 ANALYSE VAN DE WERKINGSMIDDELEN

3.1 WERKINGSMIDDELEN

Het globaal bedrag aan werkingsmiddelen, zoals uitgekeerd door AHOVOKS, bedroeg in 2019 741.845.844 EUR¹, ten opzichte van 698.989.324 EUR in 2018. Dit is een stijging van 42.856.520 EUR of 6,13%.

Globaal bedrag werkingsuitkeringen hogescholen	Decretale basis Codex HO	2015	2016	2017	2018	2019
Effectieve werkingsmiddelen	CHO art. III.23 - III.27	589.481.303,46	600.134.333,59	622.033.142,57	644.212.303,13	668.054.581,59
Aanvullende uitkeringen						
. Meester-, vak- en dienstpersoneel	CHO art. III.34, § 1, 1°	2.420.027,37	2.110.947,38	1.753.262,81	1.521.618,28	1.257.308,79
. Wachtgelden personeelsleden centraal fonds	CHO art. III.34, § 1, 2°					
. Bevallingsverlof	CHO art. III.34, § 1, 4°	922.711,75	921.966,93	892.548,43	873.448,59	908.850,11
. Recuperatiefonds	CHO art. III.36	77.129,54	85.599,52	42.135,91	67.041,68	51.297,45
. Academisering AHOVOKS	CHO art. III.38	11.432.636,67	12.388.994,25	13.673.695,02	15.247.659,39	16.829.710,79
. Brusselmiddelen	CHO art. III.41	4.104.171,09	3.718.574,51	3.814.129,48	3.901.690,70	3.990.098,76
Andere						
. Lerarenopleiding - SLO	CHO art. III.33	1.522.135,16	1.528.832,57	1.552.070,82	1.570.695,66	1.589.544,20
. Lerarenopleiding - SLO (VWO)						3.570.033,26
. Anciënniteitstoelage	punt 7.3 - CAO III HO	200.000,00	199.999,99	200.000,00	200.000,00	200.000,00
. Bediendenstatuut CAO II en CAO III		58.908,14	74.758,65	54.075,01	81.882,77	87.119,62
. PWO	CHO art. III.44 - III.45	16.400.000,00	16.974.071,34	27.737.078,03	28.573.870,97	29.320.705,42
. Graduaatopleidingen - HBO5	CHO art. III.55		1.500.000,00	1.522.800,00	1.541.073,60	1.559.566,48
. Graduaatopleidingen - HBO5 (VWO)						13.214.612,68
. Bijkomende financiering beurs	CHO art. III.41bis	1.161.000,00	1.166.108,40	1.183.833,25	1.198.039,25	1.212.415,72
Globaal bedrag werkingsuitkeringen hogescholen		627.780.023,18	640.804.187,13	674.458.771,32	698.989.324,02	741.845.844,88
Globaal bedrag werkingsuitkeringen - jaarlijks groeipercentage			+ 2,07 %	+ 5,25 %	+ 3,64 %	+ 6,13 %
Globaal bedrag werkingsuitkeringen - index 2015 = 100		627.780.023,18	102,1	107,4	111,3	118,2
Effectieve werkingsmiddelen - index 2015 = 100		589.481.303,46	101,8	105,5	109,3	113,3

De Vlaamse overheid verhoogde de globale werkingsuitkeringen in 2019 door de toekenning van bijkomende budgetten:

- betoelaging voor de geïntegreerde graduaats- en specifieke lerarenopleidingen met ingang van het academiejaar 2019-2020 voor een bedrag van 16.784.645,94 EUR. Dit bedrag dekt 4/12 van de betoelaging op jaarbasis;
- verhoging van het globaal budget met 1,20% door indexering
- toekennen van de “klik” voor een bedrag van 9,5 mln. EUR;
- versterking van de professionele bacheloropleiding door een budgetverhoging met 3,4 mln. EUR zoals bepaald in artikel III.5§12 van de CHO;
- groeipad voor de aanvullende onderzoeksmiddelen voor het hoger kunstonderwijs (HKO) voor een bedrag van 1,3 mln. EUR zoals bepaald in art.III.39, §1 CHO;
- groeipad ten behoeve van het praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek voor een bedrag van 0,4 mln. EUR zoals bepaald in art.III.45, §2 CHO;
- compensatie voor de uitbreiding van de studieomvang ‘Verpleegkunde’ voor een bedrag van 2,85 mln. EUR zoals bepaald in art.III.40/1, §2 CHO;

¹ De hier vermelde bedragen zijn de bedragen zoals meegedeeld en uitgekeerd door AHOVOKS. De bedragen kunnen omwille van cut-off, verschillende boekingswijzen, ... licht afwijken van de bedragen in hoofdstuk 4, die gebaseerd zijn op de bedragen uit de jaarrekeningen van de instellingen.

- extra werkingsmiddelen in toepassing van CAO V Hoger Onderwijs zoals bepaald in art.III.24, §8 van de CHO voor een bedrag van 1.747.939 EUR.

Daarnaast (niet in bovenstaande tabel vermeld) is er voor een aantal instellingen een compensatie voorzien met betrekking tot de historisch gedeerde inkomsten voor de organisatie van gezamenlijke opleidingen voor een bedrag van 6,20 mln. EUR.

Ook de toelagen voor de studentenvoorzieningen (STUVO) werden verhoogd: er zijn 0,803 mln. EUR extra middelen voorzien voor de hogescholen zoals bepaald in art.III.67, §1 CHO.

Naar aanleiding van de integratie van de graduaatsopleidingen werden extra investeringsmiddelen voor de hogescholen voorzien conform CHO art.III.46, §7 en volgende. Deze werden niet geboekt onder werkingsmiddelen, maar rechtstreeks op de balans analoog aan de kapitaalsubsidies.

De hogescholen dienden ook in 2019 nog te werken in een context van besparingen aangezien de lineaire besparingen uit het verleden behouden werden.

3.2 EFFECTIEVE WERKINGSMIDDELEN PER STUDENT

Het aantal studenten zoals hier weergegeven betreft het aantal unieke studenten onder diplomacontract in alle opleidingen (vanaf 1 september 2019 inclusief de graduaatsopleidingen en de specifieke lerarenopleidingen). De studentenaantallen zonder integratie daalden in 2019 tot 121.296. De integrerende opleidingen vertegenwoordigen 16.809 studenten en worden in rekening genomen voor vier maanden (5.603 studenten).

Effectieve werkingsmiddelen / Aantal studenten onder diplomacontract	Boekjaar 2015	Boekjaar 2016	Boekjaar 2017	Boekjaar 2018	Boekjaar 2019
Effectieve werkingsmiddelen	589.481.303	600.134.334	622.033.143	644.212.303	668.054.582
. Jaarlijks groeipercentage		+ 1,81 %	+ 3,65 %	+ 3,57 %	+ 3,70 %
. Index 2015 = 100		101,8	105,5	109,3	113,3
Aantal studenten onder diplomacontract	117.481,00	119.789,00	122.257,00	122.878,00	126.899,00
. Jaarlijks groeipercentage		+ 1,96 %	+ 2,06 %	+ 0,51 %	+ 3,27 %
. Index 2015 = 100		102,0	104,1	104,6	108,0
Effectieve werkingsmiddelen / Aantal studenten onder diplomacontract	5.017,67	5.009,93	5.087,91	5.242,70	5.264,46
. Jaarlijks groeipercentage		- 0,15 %	+ 1,56 %	+ 3,04 %	+ 0,42 %
. Index 2015 = 100		99,8	101,4	104,5	104,9

In de periode 2015 – 2019 stijgt de gezondheidsindex met 6,11%. In dezelfde periode stijgen de effectieve werkingsmiddelen sterker (13,33%). De stijging in effectieve werkingsmiddelen moet evenwel gezien worden in het licht van stijgende studentenaantallen. Per student stijgen de effectieve werkingsmiddelen in de periode 2015-2019 met (4,9%), wat lager is dan de stijging van de gezondheidsindex.

4 ANALYSE VAN DE JAARREKENINGEN

4.1 GEAGGREGEERD

4.1.1 Resultatenrekening

Resultatenrekening (eenheden euro)	codes	JR - Boekjaar 2015	JR - Boekjaar 2016	JR - Boekjaar 2017	JR - Boekjaar 2018	JR - Boekjaar 2019	BG - Boekjaar 2019
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	855.027.071	886.546.892	928.796.821	965.949.336	1.023.877.945	1.012.909.967
A. Omzet	70	787.522.096	821.147.974	858.380.704	885.823.262	938.876.318	934.456.638
B. Wijziging in de voorraad goederen in bewerking en gereed product en in de bestellingen in uitvoering (toename +, afname -)	71	272.711	75.048	1.277.655	1.114.379	1.044.893	1.395.298
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	0	0	0	0
D. Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies	73	46.725.635	43.991.991	45.088.759	54.197.760	57.812.871	53.088.498
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	20.506.629	21.331.879	24.049.702	24.813.934	26.143.862	23.969.533
II. Bedrijfskosten	(-) 60/64	(848.009.687)	(866.641.147)	(905.700.936)	(951.066.913)	(1.012.155.071)	(1.027.733.509)
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	15.049.662	16.371.426	16.232.120	16.642.741	17.239.484	17.128.893
1. Inkopen	600/8	15.061.331	16.446.878	16.274.336	16.604.180	17.310.589	17.128.893
2. Wijzigingen in de voorraad (toename -, afname +)	609	(11.669)	(75.452)	(42.217)	38.561	(71.104)	0
B. Diensten en diverse goederen	61	152.338.127	156.576.464	165.634.193	176.596.680	186.671.259	192.473.742
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	612.758.969	622.421.117	650.631.796	683.493.715	732.952.673	741.110.013
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	65.704.688	68.424.443	71.244.562	72.453.352	73.083.105	76.635.071
E. Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	631/4	331.169	285.088	483.009	819.856	469.919	189.414
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	635/8	185.234	630.338	(57.263)	(92.534)	12.559	(799.115)
G. Andere bedrijfskosten	640/8	1.641.839	1.932.272	1.532.519	1.153.102	1.726.072	995.490
H. Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten	(-) 649	0	0	0	0	0	0
III. Bedrijfswinst	(+) 70/64	7.017.384	19.905.745	23.095.885	14.882.423	11.722.874	0
Bedrijfsverlies	(-) 64/70	0	0	0	0	0	(14.823.542)
IV. Financiële opbrengsten	75	7.920.749	7.525.319	9.961.668	8.186.746	13.569.188	8.656.435
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	0	5.732	28.434	29.614	30.823	66.020
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	1.940.366	937.310	1.786.483	829.731	6.001.855	1.294.850
C. Andere financiële opbrengsten	752/9	5.980.383	6.582.278	8.146.751	7.327.401	7.536.510	7.295.564
V. Financiële kosten	(-) 65	(11.068.585)	(10.572.077)	(11.384.385)	(12.058.399)	(10.373.541)	(10.911.976)
A. Kosten van schulden	650	10.753.554	10.324.129	10.685.802	10.763.579	10.352.853	11.049.799
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)	651	(1.966)	7.421	93.451	485.384	(433.730)	(448.000)
C. Andere financiële kosten	652/9	316.997	240.527	605.132	809.436	454.418	310.176
VI. Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+) 70/65	3.869.548	16.858.987	21.673.168	11.010.770	14.918.521	0
Verlies uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-) 65/70	0	0	0	0	0	(17.079.084)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	8.222.086	10.405.440	23.899.366	9.530.365	13.439.176	5.605.165
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	760	0	0	0	0	206.958	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761	0	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	762	0	0	0	150.000	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	763	965.085	3.364.089	12.237.952	140.138	7.175.396	531
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	764/9	7.257.001	7.041.351	11.661.413	9.240.227	6.056.822	5.354.634
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-) 66	(2.560.070)	(1.364.518)	(1.121.225)	(4.150.819)	(246.051)	(31.615)
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660	1.776.903	7.667	455.568	1.661.070	33.913	31.615
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661	0	63.543	50.000	500.000	46.107	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	662	0	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	663	1.242	412.362	4.844	1.784.866	3.164	0
E. Andere uitzonderlijke kosten	664/8	781.924	882.725	496.170	204.883	162.868	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten	669	0	0	114.643	0	0	0
IX Winst van het boekjaar	(+) 70/66	9.531.564	25.899.909	44.451.309	16.390.316	28.111.646	0
Verlies van het boekjaar	(-) 66/70	0	0	0	0	0	(11.505.534)

4.1.2 Bedrijfsopbrengsten

Analyse 2019

De 16 hogescholen realiseerden in het boekjaar 2019 een geaggregeerde bedrijfsopbrengst van 1.023.877.945 EUR, zijnde een stijging met 6% ten opzichte van 2018.

Evolutie bedrijfsopbrengsten :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR19-JR18	JR19-JR18	BG - Boekjaar	JR19-BG19	JR19-BG19
		2018	2019	absolute	relatieve	2019	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
. ten opzichte van jaarrekening 2018								
. ten opzichte van begroting 2019								
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	965.949.336	1.023.877.945	+ 57.928.609	+ 6,00 %	1.012.909.967	+ 10.967.978	+ 1,08 %
A. Omzet	70	885.823.262	938.876.318	+ 53.053.056	+ 5,99 %	934.456.638	+ 4.419.680	+ 0,47 %
B. Wijziging in de voorraad goederen	71	1.114.379	1.044.893	- 69.486	- 6,24 %	1.395.298	- 350.405	- 25,11 %
D. Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies	73	54.197.760	57.812.871	+ 3.615.111	+ 6,67 %	53.088.498	+ 4.724.373	+ 8,90 %
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	24.813.934	26.143.862	+ 1.329.928	+ 5,36 %	23.969.533	+ 2.174.329	+ 9,07 %

De geaggregeerde bedrijfsopbrengsten lagen bij realisatie in 2019 slechts 1,08% boven de gebudgetteerde bedrijfsopbrengsten. De hogescholen hebben de bedrijfsopbrengsten vrij nauwkeurig begroot.

De omzet is met 91,70% van de bedrijfsopbrengsten de belangrijkste financieringsbron. De omzet is opgebouwd uit volgende deelcomponenten:

Omzet RR 70	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(absolute bedragen in eenheden euro)		2015	2016	2017	2018	2019
Omzet	70	787.522.102	821.147.978	858.380.705	885.823.261	938.876.324
. Jaarlijks groeipercentage			+ 4,27 %	+ 4,53 %	+ 3,20 %	+ 5,99 %
. index 2015 = 100			104,3	109,0	112,5	119,2
1. Werkingsuitkeringen	700	634.220.780	646.052.144	667.394.732	689.961.017	737.852.178
. Jaarlijks groeipercentage			+ 1,87 %	+ 3,30 %	+ 3,38 %	+ 6,94 %
. index 2015 = 100			101,9	105,2	108,8	116,3
2. Studiegelden en inschrijvingsgelden	701	70.407.048	88.650.444	91.857.393	92.322.908	95.367.298
. Jaarlijks groeipercentage			+ 25,91 %	+ 3,62 %	+ 0,51 %	+ 3,30 %
. index 2015 = 100			125,9	130,5	131,1	135,5
3. Opbrengsten uit onderwijsactiviteiten en verkoop	702	29.884.537	32.672.082	33.719.618	34.261.898	36.261.822
. Jaarlijks groeipercentage			+ 9,33 %	+ 3,21 %	+ 1,61 %	+ 5,84 %
. index 2015 = 100			109,3	112,8	114,6	121,3
4. Sociale toelage	703	25.389.820	26.009.155	27.047.093	29.124.780	30.116.734
. Jaarlijks groeipercentage			+ 2,44 %	+ 3,99 %	+ 7,68 %	+ 3,41 %
. index 2015 = 100			102,4	106,5	114,7	118,6
5. Dienstverlening en onderzoek, op contractuele basis	704	26.839.682	27.124.219	37.682.818	39.461.408	38.352.907
. Jaarlijks groeipercentage			+ 1,06 %	+ 38,93 %	+ 4,72 %	- 2,81 %
. index 2015 = 100			101,1	140,4	147,0	142,9
6. Toegekende kortingen	708	119	0	0	0	(472)
. Jaarlijks groeipercentage			- 100,00 %	VB = 0	VB = 0	VB = 0
. index 2015 = 100			0,0	0,0	0,0	(396,5)
7. Overige	709	780.115	639.934	679.051	691.251	925.858
. Jaarlijks groeipercentage			- 17,97 %	+ 6,11 %	+ 1,80 %	+ 33,94 %
. index 2015 = 100			82,0	87,0	88,6	118,7

De procentuele verdeling van deze deelcomponenten van de omzet blijft grotendeels gelijk tijdens de volledige periode 2015-2019.

De werkingsuitkeringen en sociale toelagen evolueren conform de door de Vlaamse Overheid toegekende budgetten, zie 3.1.

De hoogte van de studiegelden wordt jaarlijks vastgelegd door de Vlaamse Overheid. Vanaf 2016 werden de studiegelden verhoogd wat de toename van de inkomsten in die rubriek verklaart.

De posten 'opbrengsten uit onderwijsactiviteiten en verkoop', 'dienstverlening en onderzoek, op contractuele basis' en 'overige opbrengsten' betreffen inkomsten die jaarlijks fluctueren conform de door de hogescholen ontplooidde activiteiten (inkomsten uit maaltijden, studiereizen, verkoop cursussen, ...)

De grootse relatieve afwijking (25,11%) ten opzichte van de begrote cijfers stellen we naar jaarlijkse traditie vast bij de rekening 'wijziging in de voorraad goederen'. De sector werkt met de "completed contract" methode om haar projectresultaten te boeken, wat inhoudt dat het resultaat pas bij het beëindigen van het project wordt gerealiseerd. Hiertoe worden de tussentijdse kosten geactiveerd onder de voorraadpost 'projecten in uitvoering'. De afwijking tussen de begrote en gerealiseerde cijfers is te verklaren door het feit dat de voortgang van een project vooraf moeilijk in te schatten is.

De rubriek lidgelden, schenkingen, legaten en subsidies omvat hoofdzakelijk de subsidies die de sector ontvangt van verschillende bronnen. Ook de defiscalisatiegelden zijn in deze post vervat. Deze rubriek bevat ook de terugneming van de kapitaalsubsidies ingevolge de afschrijving van investeringen die gefinancierd werden met kapitaalsubsidies.

De rubriek 'andere bedrijfsopbrengsten' is een restcategorie. Ze bevat o.a. recuperaties en doorrekeningen van allerhande kosten (o.a. terugbetaling arbeidsongevallen, loonkosten gedetacheerden, gebruiksvergoedingen, opbrengsten van pedagogische activiteiten, enz.).

Horizontale analyse 2015-2019

De voorbije jaren kenden de bedrijfsopbrengsten een gestage groei, die in 2016, 2017 en 2018 rond de 4% schommelt. In 2019 bedraagt de stijging 6%, in belangrijke mate te verklaren door de bijkomende inkomsten voor de graduaats- en specifieke lerarenopleidingen .

Bedrijfsopbrengsten	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>(absolute bedragen in eenheden euro)</i>		2015	2016	2017	2018	2019
BEDRIJFSOPBRENGSTEN	70/74	855.027.071	886.546.892	928.796.821	965.949.336	1.023.877.945
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 31.519.821	+ 42.249.929	+ 37.152.515	+ 57.928.609
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 3,69 %	+ 4,77 %	+ 4,00 %	+ 6,00 %
. index 2015 = 100			103,7	108,6	113,0	119,7
A. Omzet	70	787.522.096	821.147.974	858.380.704	885.823.262	938.876.318
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 33.625.878	+ 37.232.730	+ 27.442.558	+ 53.053.056
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 4,27 %	+ 4,53 %	+ 3,20 %	+ 5,99 %
. index 2015 = 100			104,3	109,0	112,5	119,2
B. Wijziging in de voorraad goederen	71	272.711	75.048	1.277.655	1.114.379	1.044.893
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 197.664	+ 1.202.607	- 163.276	- 69.486
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 72,48 %	+ 1602,46 %	- 12,78 %	- 6,24 %
. index 2015 = 100			27,5	468,5	408,6	383,1
D. Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies	73	46.725.635	43.991.991	45.088.759	54.197.760	57.812.871
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 2.733.644	+ 1.096.768	+ 9.109.001	+ 3.615.111
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 5,85 %	+ 2,49 %	+ 20,20 %	+ 6,67 %
. index 2015 = 100			94,1	96,5	116,0	123,7
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	20.506.629	21.331.879	24.049.702	24.813.934	26.143.862
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 825.250	+ 2.717.823	+ 764.232	+ 1.329.928
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 4,02 %	+ 12,74 %	+ 3,18 %	+ 5,36 %
. index 2015 = 100			104,0	117,3	121,0	127,5

Verticale analyse

Het aandeel van de verschillende componenten van de bedrijfsopbrengsten wijzigde de voorbije jaren slechts licht.

Bedrijfsopbrengsten	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>% aandeel in de bedrijfsopbrengsten</i>		2015	2016	2017	2018	2019
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
A. Omzet	70	92,10 %	92,62 %	92,42 %	91,70 %	91,70 %
B. Wijziging in de voorraad goederen	71	0,03 %	0,01 %	0,14 %	0,12 %	0,10 %
D. Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies	73	5,46 %	4,96 %	4,85 %	5,61 %	5,65 %
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	2,40 %	2,41 %	2,59 %	2,57 %	2,55 %

4.1.3 Bedrijfskosten

Analyse 2019

Tijdens het boekjaar 2019 stegen de bedrijfskosten met 6,42%, wat hoger is dan de stijging van de bedrijfsopbrengsten (6,00%) en zich vertaalt in een lagere bedrijfswinst. De stijging in absolute cijfers van de bedrijfskosten situeerde zich vooral bij de kostenrubrieken 'diensten en diverse goederen' en 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen'. De post m.b.t. de loonkosten kende de grootste stijging in absolute cijfers. Ook hier zijn de geïntegreerde graduaatsopleidingen een belangrijke verklarende factor.

Ten aanzien van de goedgekeurde begrotingen stellen zich geen problemen. De bedrijfskosten lagen in 2019 1,52% lager dan begroot, de loonkosten 1,10% lager dan begroot.

Evolutie bedrijfskosten : · ten opzichte van jaarrekening 2018 · ten opzichte van begroting 2019	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR19-JR18	JR19-JR18	BG - Boekjaar	JR19-BG19	JR19-BG19
		2018	2019	absolute	relatieve	2019	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)		afwijking
II. Bedrijfskosten	60/64	951.066.913	1.012.155.071	+ 61.088.158	+ 6,42 %	1.027.733.509	- 15.578.438	- 1,52 %
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	16.642.741	17.239.484	+ 596.744	+ 3,59 %	17.128.893	+ 110.591	+ 0,65 %
B. Diensten en diverse goederen	61	176.596.680	186.671.259	+ 10.074.579	+ 5,70 %	192.473.742	- 5.802.483	- 3,01 %
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	683.493.715	732.952.673	+ 49.458.957	+ 7,24 %	741.110.013	- 8.157.341	- 1,10 %
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	72.453.352	73.083.105	+ 629.753	+ 0,87 %	76.635.071	- 3.551.966	- 4,63 %
E. Waardeverminderingen op voorraden	631/4	819.856	469.919	- 349.938	- 42,68 %	189.414	+ 280.505	+ 148,09 %
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	635/8	(92.534)	12.559	+ 105.093	+ 113,57 %	(799.115)	+ 811.674	+ 101,57 %
G. Andere bedrijfskosten	640/8	1.153.102	1.726.072	+ 572.970	+ 49,69 %	995.490	+ 730.582	+ 73,39 %

Horizontale analyse 2015-2019

Uit het meerjarenperspectief blijkt dat de bedrijfskosten reeds drie jaren vrij sterk stijgen: in 2017 (+4,51%), in 2018 (+5,01%) en in 2019 (+6,42%).

Bedrijfskosten (absolute bedragen in eenheden euro)	codes	JR - Boekjaar 2015	JR - Boekjaar 2016	JR - Boekjaar 2017	JR - Boekjaar 2018	JR - Boekjaar 2019
BEDRIJFSKOSTEN	60/64	848.009.687	866.641.147	905.700.936	951.066.913	1.012.155.071
· Jaarlijkse absolute wijziging			+ 18.631.460	+ 39.059.789	+ 45.365.977	+ 61.088.158
· Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 2,20 %	+ 4,51 %	+ 5,01 %	+ 6,42 %
· index 2015 = 100			102,2	106,8	112,2	119,4
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	15.049.662	16.371.426	16.232.120	16.642.741	17.239.484
· Jaarlijkse absolute wijziging			+ 1.321.765	- 139.307	+ 410.621	+ 596.744
· Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 8,78 %	- 0,85 %	+ 2,53 %	+ 3,59 %
· index 2015 = 100			108,8	107,9	110,6	114,6
B. Diensten en diverse goederen	61	152.338.127	156.576.464	165.634.193	176.596.680	186.671.259
· Jaarlijkse absolute wijziging			+ 4.238.337	+ 9.057.729	+ 10.962.487	+ 10.074.579
· Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 2,78 %	+ 5,78 %	+ 6,62 %	+ 5,70 %
· index 2015 = 100			102,8	108,7	115,9	122,5
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	612.758.969	622.421.117	650.631.796	683.493.715	732.952.673
· Jaarlijkse absolute wijziging			+ 9.662.148	+ 28.210.679	+ 32.861.919	+ 49.458.957
· Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 1,58 %	+ 4,53 %	+ 5,05 %	+ 7,24 %
· index 2015 = 100			101,6	106,2	111,5	119,6
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	65.704.688	68.424.443	71.244.562	72.453.352	73.083.105
· Jaarlijkse absolute wijziging			+ 2.719.755	+ 2.820.119	+ 1.208.790	+ 629.753
· Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 4,14 %	+ 4,12 %	+ 1,70 %	+ 0,87 %
· index 2015 = 100			104,1	108,4	110,3	111,2
E. Waardeverminderingen op voorraden	631/4	331.169	285.088	483.009	819.856	469.919
· Jaarlijkse absolute wijziging			- 46.080	+ 197.921	+ 336.847	- 349.938
· Jaarlijkse relatieve wijziging			- 13,91 %	+ 69,42 %	+ 69,74 %	- 42,68 %
· index 2015 = 100			86,1	145,8	247,6	141,9
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	635/8	185.234	630.338	(57.263)	(92.534)	12.559
· Jaarlijkse absolute wijziging			+ 445.104	- 687.601	- 35.272	+ 105.093
· Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 240,29 %	- 109,08 %	+ 61,60 %	- 113,57 %
· index 2015 = 100			340,3	(30,9)	(50,0)	6,8
G. Andere bedrijfskosten	640/8	1.641.839	1.932.272	1.532.519	1.153.102	1.726.072
· Jaarlijkse absolute wijziging			+ 290.432	- 399.752	- 379.417	+ 572.970
· Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 17,69 %	- 20,69 %	- 24,76 %	+ 49,69 %
· index 2015 = 100			117,7	93,3	70,2	105,1

Verticale analyse

De verschuivingen binnen de bedrijfskostenstructuur waren de afgelopen jaren minimaal.

Bedrijfskosten	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2015	2016	2017	2018	2019
% aandeel in de bedrijfskosten						
II. Bedrijfskosten	60/64	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	1,77 %	1,89 %	1,79 %	1,75 %	1,70 %
B. Diensten en diverse goederen	61	17,96 %	18,07 %	18,29 %	18,57 %	18,44 %
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	72,26 %	71,82 %	71,84 %	71,87 %	72,42 %
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	7,75 %	7,90 %	7,87 %	7,62 %	7,22 %
E. Waardeverminderingen op voorraden	631/4	0,04 %	0,03 %	0,05 %	0,09 %	0,05 %
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	635/8	0,02 %	0,07 %	- 0,01 %	- 0,01 %	0,00 %
G. Andere bedrijfskosten	640/8	0,19 %	0,22 %	0,17 %	0,12 %	0,17 %

4.1.4 Resultaat

Analyse 2019

De grotere stijging van de bedrijfskosten (+6,42%) ten opzichte van de stijging van de bedrijfsopbrengsten (+6%) zorgt voor een lagere bedrijfswinst in 2019, zijnde 3.159.549 EUR minder bedrijfswinst.

De bedrijfswinst 2019 was gunstiger dan het in de begroting 2019 voorziene bedrijfsresultaat. Er werd immers door de hogescholen een bedrijfsverlies begroot voor 2019 van -14.823.542 EUR. Er is dus een significante afwijking van 26.546.416 EUR tussen de in 2019 effectief gerealiseerde bedrijfswinst en het voor 2019 begrote bedrijfsverlies. Dit beantwoordt aan een jaarlijks terugkerende trend. Bij het opstellen van de begroting nemen de hogescholen enige voorzichtigheid in acht. Dit vertaalt zich doorgaans in lagere bedrijfskosten en hogere bedrijfsopbrengsten dan begroot.

Het financieel resultaat is in 2019 positief en bedraagt +3.195.647 EUR. Dit is 7.067.299 EUR beter dan vorig jaar en ook beter dan begroot.. In 2019 werd een uitzonderlijk resultaat gerealiseerd van 13.193.126 EUR.

De geaggregeerde winst van het boekjaar bedraagt in 2019 28.111.646 EUR, 11.721.330 EUR hoger dan de geaggregeerde winst in 2018 en 39.617.180 EUR hoger dan begroot.

Evolutie winst / verlies van het boekjaar :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR19-JR18	JR19-JR18	BG - Boekjaar	JR19-BG19	JR19-BG19
		2018	2019	absolute	relatieve	2019	absolute	relatieve
ten opzichte van jaarrekening 2018		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
ten opzichte van begroting 2019								
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	965.949.336	1.023.877.945	+ 57.928.609	+ 6,00 %	1.012.909.967	+ 10.967.978	+ 1,08 %
II. Bedrijfskosten	60/64	951.066.913	1.012.155.071	+ 61.088.158	+ 6,42 %	1.027.733.509	- 15.578.438	- 1,52 %
III. Bedrijfsresultaat (+) / (-)	70/64	14.882.423	11.722.874	- 3.159.549	- 21,23 %	(14.823.542)	+ 26.546.416	+ 179,08 %
IV. Financiële opbrengsten	75	8.186.746	13.569.188	+ 5.382.442	+ 65,75 %	8.656.435	+ 4.912.753	+ 56,75 %
V. Financiële kosten	65	12.058.399	10.373.541	- 1.684.858	- 13,97 %	10.911.976	- 538.434	- 4,93 %
Financieel resultaat (+) / (-)	75/65	(3.871.653)	3.195.647	+ 7.067.299	+ 182,54 %	(2.255.541)	+ 5.451.188	+ 241,68 %
VI. Winst / Verlies uit de gewone bedrijfsuitoefening	70/65	11.010.770	14.918.521	+ 3.907.750	+ 35,49 %	(17.079.084)	+ 31.997.604	+ 187,35 %
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	9.530.365	13.439.176	+ 3.908.811	+ 41,01 %	5.605.165	+ 7.834.011	+ 139,76 %
VIII. Uitzonderlijke kosten	66	4.150.819	246.051	- 3.904.768	- 94,07 %	31.615	+ 214.436	+ 678,27 %
Uitzonderlijk resultaat (+) / (-)	76/66	5.379.546	13.193.126	+ 7.813.580	+ 145,25 %	5.573.550	+ 7.619.576	+ 136,71 %
IX. Winst / Verlies van het boekjaar	70/66	16.390.316	28.111.646	+ 11.721.330	+ 71,51 %	(11.505.534)	+ 39.617.180	+ 344,33 %

Horizontale analyse 2015-2019

Na een toename van het bedrijfsresultaat gedurende de jaren 2015 tot en met 2017 stellen we sedert 2017 een stelselmatige daling vast van het bedrijfsresultaat.

Het financieel resultaat is in 2019, in tegenstelling tot voorgaande jaren positief.

Op niveau van de winst van het boekjaar is het moeilijker in de periode 2015-2019 een trend te vast te stellen omwille van de jaarlijkse fluctuaties van het uitzonderlijk resultaat.

Winst / Verlies van het boekjaar	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(eenheden euro)		2015	2016	2017	2018	2019
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	855.027.071	886.546.892	928.796.821	965.949.336	1.023.877.945
II. Bedrijfskosten	60/64	848.009.687	866.641.147	905.700.936	951.066.913	1.012.155.071
III. Bedrijfsresultaat	(+) / (-) 70/64	7.017.384	19.905.745	23.095.885	14.882.423	11.722.874
IV. Financiële opbrengsten	75	7.920.749	7.525.319	9.961.668	8.186.746	13.569.188
V. Financiële kosten	65	11.068.585	10.572.077	11.384.385	12.058.399	10.373.541
Financieel resultaat	(+) / (-) 75/65	(3.147.836)	(3.046.758)	(1.422.717)	(3.871.653)	3.195.647
VI. Winst / Verlies uit de gewone bedrijfsuitoefening	70/65	3.869.548	16.858.987	21.673.168	11.010.770	14.918.521
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	8.222.086	10.405.440	23.899.366	9.530.365	13.439.176
VIII. Uitzonderlijke kosten	66	2.560.070	1.364.518	1.121.225	4.150.819	246.051
Uitzonderlijk resultaat	(+) / (-) 76/66	5.662.016	9.040.922	22.778.141	5.379.546	13.193.126
IX. Winst / Verlies van het boekjaar	70/66	9.531.564	25.899.909	44.451.309	16.390.316	28.111.646

4.1.5 Investerings

Analyse 2019

De 16 hogescholen investeerden tijdens het boekjaar 2019 samen 119.022.382 EUR. Dit is een stijging met 7,75% t.o.v. het vorige boekjaar.

De rubrieken 'terreinen en gebouwen' en 'activa in aanbouw' bleven met een nominaal bedrag aan investeringen van 80.511.885 EUR de belangrijkste investeringsposten in 2019. De hogescholen hebben dus ook in 2019 hun patrimonium uitgebreid. Ten opzichte van vorig jaar zijn de totale investeringen in deze beide rekeningen gestegen met 9.312.896 EUR.

Ook de investeringen in de rubrieken 'installaties, machines en uitrusting' stegen in het jaar 2019 met 6,61%. De rubriek 'meubilair en rollend materieel' steeg in het jaar 2019 met 17,67%.

Evolutie bruto investeringen : · ten opzichte van jaarrekening 2018 · ten opzichte van begroting 2019	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR19-JR18	JR19-JR18	BG - Boekjaar	JR19-BG19	JR19-BG19
		2018	2019	absolute	relatieve	2019	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
I. Oprichtingskosten	8002	0	0	+ 0		0	+ 0	
II. Immateriële vaste activa	802	1.764.627	1.457.122	- 307.505	- 17,43 %	2.363.166	- 906.044	- 38,34 %
III. Materiële vaste activa	816	105.610.820	117.152.505	+ 11.541.685	+ 10,93 %	140.315.745	- 23.163.240	- 16,51 %
A. Terreinen en gebouwen		18.618.316	32.623.988	+ 14.005.671	+ 75,23 %	114.242.113	- 81.618.126	- 71,44 %
B. Installaties, machines en uitrusting		21.230.851	22.634.863	+ 1.404.013	+ 6,61 %	23.868.934	- 1.234.071	- 5,17 %
C. Meubilair en rollend materieel		9.743.111	11.465.129	+ 1.722.019	+ 17,67 %	12.342.715	- 877.586	- 7,11 %
D. Leasing en soortgelijke rechten		814.625	0	- 814.625	- 100,00 %	0	+ 0	
E. Overige materiële vaste activa		2.623.245	2.540.627	- 82.617	- 3,15 %	7.117.252	- 4.576.625	- 64,30 %
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		52.580.673	47.887.898	- 4.692.776	- 8,92 %	(17.255.269)	+ 65.143.167	+ 377,53 %
IV. Financiële vaste activa	836/858	3.088.944	412.754	- 2.676.190	- 86,64 %	53.440	+ 359.314	+ 672,37 %
A. Verbonden entiteiten		6.197	0	- 6.197	- 100,00 %	0	+ 0	
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		3.007.863	313.291	- 2.694.572	- 89,58 %	0	+ 313.291	BG = 0
C. Andere financiële vaste activa		74.884	99.463	+ 24.579	+ 32,82 %	53.440	+ 46.023	+ 86,12 %
Bruto investeringen		110.464.391	119.022.382	+ 8.557.990	+ 7,75 %	142.732.351	- 23.709.970	- 16,61 %

Het investeringsvolume lag in 2019 hoger dan in 2018. De sector heeft in 2019 minder geleend dan vorig jaar en bijgevolg meer investeringen gefinancierd met eigen middelen en kapitaalsubsidies.

Evolutie financiering : · ten opzichte van jaarrekening 2018 · ten opzichte van begroting 2019	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR19-JR18	JR19-JR18	BG - Boekjaar	JR19-BG19	JR19-BG19
	2018	2019	absolute	relatieve	2019	absolute	relatieve
	(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
I. Eigen middelen	61.826.227	67.723.238	+ 5.897.010	+ 9,54 %	61.673.254	+ 6.049.984	+ 9,81 %
II. Vreemde middelen	35.636.257	28.669.581	- 6.966.676	- 19,55 %	55.969.581	- 27.300.000	- 48,78 %
III. Kapitaalsubsidies	13.001.907	22.629.566	+ 9.627.659	+ 74,05 %	19.018.769	+ 3.610.796	+ 18,99 %
IV. Andere	0	0	+ 0		6.070.748	- 6.070.748	- 100,00 %
Financiering	110.464.391	119.022.384	+ 8.557.993	+ 7,75 %	142.732.352	- 23.709.968	- 16,61 %

Horizontale analyse 2015-2019

Sedert het jaar 2017 neemt het totaal investeringsbedrag van de hogescholen jaarlijks toe. Ten opzichte van 2017 merken we in 2019 een toename van 42.233.362 EUR.

Het grootste deel van de investeringen werd in de volledige periode 2015-2019 gefinancierd met eigen middelen. De tweede belangrijkste financieringsbron is vreemd vermogen gevolgd door kapitaalsubsidies.

Bruto investeringen	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>(eenheden euro)</i>		2015	2016	2017	2018	2019
I. Oprichtingskosten	8002	0	344.000	0	0	0
II. Immateriële vaste activa	802	2.017.294	2.275.861	1.945.835	1.764.627	1.457.122
III. Materiële vaste activa	816	112.531.635	93.918.393	74.613.837	105.610.820	117.152.505
A. Terreinen en gebouwen		34.930.989	50.424.397	25.722.688	18.618.316	32.623.988
B. Installaties, machines en uitrusting		22.089.075	21.633.023	20.236.795	21.230.851	22.634.863
C. Meubilair en rollend materieel		10.043.674	9.864.124	9.965.008	9.743.111	11.465.129
D. Leasing en soortgelijke rechten		0	379.364	0	814.625	0
E. Overige materiële vaste activa		1.286.480	1.838.998	3.351.734	2.623.245	2.540.627
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		44.181.418	9.778.487	15.337.613	52.580.673	47.887.898
IV. Financiële vaste activa	836/858	59.661	7.172	229.348	3.088.944	412.754
A. Verbonden entiteiten		0	0	0	6.197	0
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		1.276	0	77.979	3.007.863	313.291
C. Andere financiële vaste activa		58.385	7.172	151.369	74.884	99.463
Bruto investeringen		114.608.591	96.545.426	76.789.020	110.464.391	119.022.382

Financiering	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>(eenheden euro)</i>	2015	2016	2017	2018	2019
I. Eigen middelen	72.635.380	40.643.093	49.031.575	61.826.227	67.723.238
II. Vreemde middelen	26.927.519	39.374.439	10.196.921	35.636.257	28.669.581
III. Kapitaalsubsidies	15.045.692	16.527.894	17.560.525	13.001.907	22.629.566
IV. Andere	0	0	0	0	0
Financiering	114.608.590	96.545.426	76.789.021	110.464.391	119.022.384

Verticale analyse

Het aandeel van de rubrieken 'terreinen en gebouwen' en 'activa in aanbouw' kende in 2019 een verdere stijging tot 67,64% van het investeringstotaal. De investeringen in de andere rubrieken bleven in lijn met het jaar 2018.

Bruto investeringen	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>% aandeel in de bruto investeringen</i>		2015	2016	2017	2018	2019
I. Oprichtingskosten	8002	0,00 %	0,36 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
II. Immateriële vaste activa	802	1,76 %	2,36 %	2,53 %	1,60 %	1,22 %
III. Materiële vaste activa	816	98,19 %	97,28 %	97,17 %	95,61 %	98,43 %
A. Terreinen en gebouwen		30,48 %	52,23 %	33,50 %	16,85 %	27,41 %
B. Installaties, machines en uitrusting		19,27 %	22,41 %	26,35 %	19,22 %	19,02 %
C. Meubilair en rollend materieel		8,76 %	10,22 %	12,98 %	8,82 %	9,63 %
D. Leasing en soortgelijke rechten		0,00 %	0,39 %	0,00 %	0,74 %	0,00 %
E. Overige materiële vaste activa		1,12 %	1,90 %	4,36 %	2,37 %	2,13 %
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		38,55 %	10,13 %	19,97 %	47,60 %	40,23 %
IV. Financiële vaste activa	836/858	0,05 %	0,01 %	0,30 %	2,80 %	0,35 %
A. Verbonden entiteiten		0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,01 %	0,00 %
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		0,00 %	0,00 %	0,10 %	2,72 %	0,26 %
C. Andere financiële vaste activa		0,05 %	0,01 %	0,20 %	0,07 %	0,08 %
Bruto investeringen		100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Financiering	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>% aandeel in de financiering</i>	2015	2016	2017	2018	2019
I. Eigen middelen	63,38 %	42,10 %	63,85 %	55,97 %	56,90 %
II. Vreemde middelen	23,50 %	40,78 %	13,28 %	32,26 %	24,09 %
III. Kapitaalsubsidies	13,13 %	17,12 %	22,87 %	11,77 %	19,01 %
IV. Andere	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Financiering	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

4.1.6 Balans

In het bijzonder wat de balansgegevens betreft dient enig voorbehoud te worden gemaakt bij de aggregatie en onderlinge vergelijkbaarheid van de cijfers. Enkele aandachtspunten:

- er bestaat tussen de hogescholen een sterk uiteenlopende situatie op het vlak van eigendom van de vaste activa (inzonderheid wat betreft de onroerende goederen);
- de waardering van deze onroerende goederen is gebeurt in de verschillende hogescholen op een verschillende wijze;
- de bepaling van de waarde van de fondsen van de vereniging gebeurt op uiteenlopende wijze.

ACTIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
<i>(eenheden euro)</i>		2015	2016	2017	2018	2019	2019
VASTE ACTIVA	20/28	1.039.566.341	1.064.203.931	1.059.304.155	1.091.584.495	1.136.522.019	1.160.693.340
I. Oprichtingskosten	20	0	344.000	258.000	172.000	86.000	86.000
II. Immateriële vaste activa	21	3.015.291	3.072.324	3.429.353	2.807.575	2.148.499	2.317.664
III. Materiële vaste activa	22/27	1.035.352.196	1.059.678.265	1.054.444.171	1.084.894.939	1.130.221.568	1.154.589.222
A. Terreinen en gebouwen	22	851.738.679	904.179.737	892.080.303	873.198.767	888.130.314	918.121.478
1. Die volle eigendom zijn van de vereniging	22/91	767.896.680	823.567.002	820.691.819	806.852.375	815.853.736	886.156.276
2. Overige	22/92	83.841.999	80.612.735	71.388.484	66.346.393	72.276.578	31.965.201
B. Installaties, machines en uitrusting	23	60.128.587	59.670.272	60.964.206	62.655.014	66.139.753	65.957.680
1. Die volle eigendom zijn van de vereniging	231	58.915.226	57.961.720	59.567.182	59.338.800	64.501.922	64.374.226
2. Overige	232	1.213.361	1.708.552	1.397.024	1.416.213	1.637.831	1.583.454
C. Meubilair en rollend materieel	24	24.319.570	25.321.942	26.277.242	26.423.888	28.250.168	29.044.292
1. Die volle eigendom zijn van de vereniging	241	24.319.570	25.321.942	26.277.242	26.423.888	28.250.168	29.044.292
2. Overige	242	0	0	0	0	0	0
D. Leasing en soortgelijke rechten	25	22.646.413	21.606.841	16.357.988	16.130.563	15.082.895	54.810.708
E. Overige materiële vaste activa	26	34.930.512	32.809.362	34.204.810	33.638.194	33.207.819	38.139.385
1. Die volle eigendom zijn van de vereniging	261	23.598.151	22.999.955	24.649.907	24.279.482	24.266.754	28.127.351
2. Overige	262	11.332.361	9.809.407	9.554.903	9.358.712	8.941.065	10.012.035
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	27	41.588.435	16.090.111	24.559.622	72.848.514	99.410.619	48.515.678
IV. Financiële vaste activa	28	1.198.854	1.109.342	1.172.631	3.709.981	4.065.952	3.700.454
A. Verbonden entiteiten	280/1	65.000	65.000	15.000	6.198	6.198	22.596
1. Deelnemingen in verbonden vennootschappen	280	65.000	65.000	15.000	6.198	6.198	22.596
2. Vorderingen	281	0	0	0	0	0	0
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	282/3	281.792	266.612	259.749	2.746.133	3.059.136	2.717.253
1. Deelnemingen	282	281.792	266.612	184.749	2.667.945	2.977.626	2.642.253
2. Vorderingen	283	0	0	75.000	78.188	81.510	75.000
C. Andere financiële vaste activa	284/8	852.062	777.730	897.882	957.651	1.000.618	960.605
1. Aandelen	284	528.460	454.738	426.349	430.148	389.599	431.582
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	285/8	323.602	322.992	471.532	527.503	611.019	529.023
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	452.230.751	478.106.885	513.443.004	525.213.005	545.760.759	462.770.468
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	2.651.366	3.174.034	2.655.462	1.685.191	1.861.468	1.763.370
A. Handelsvorderingen	290	335.599	424.793	305.762	176.789	68.977	364.127
B. Overige vorderingen	291	2.315.767	2.749.241	2.349.701	1.508.403	1.792.492	1.399.242
<i>waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente</i>	2915	2.115.767	1.085.000	583.000	81.000	79.000	102.364
VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	4.461.978	5.184.949	7.809.891	9.453.934	11.346.100	6.722.194
A. Voorraden	30/36	639.734	619.167	658.821	698.294	733.571	679.553
1. Grond- en hulpstoffen	30/31	67.813	86.475	112.158	112.242	108.296	130.628
2. Goederen in bewerking	32	0	0	0	0	0	0
3. Gereed product	33	0	0	0	0	0	0
4. Handelsgoederen	34	571.920	532.693	546.663	586.053	625.275	548.925
5. Onroerende goederen bestemd voor verkoop	35	0	0	0	0	0	0
6. Vooruitbetalingen	36	0	0	0	0	0	0
B. Bestellingen in uitvoering	37	3.822.244	4.565.781	7.151.070	8.755.639	10.612.529	6.042.641
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	103.137.536	98.193.309	88.569.642	91.781.750	102.290.345	86.582.040
A. Handelsvorderingen	40	74.634.712	67.465.295	65.224.236	69.042.072	77.418.794	64.706.782
B. Overige vorderingen	41	28.502.823	30.728.014	23.345.406	22.739.678	24.871.551	21.875.258
<i>waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente</i>	415	1.991.087	4.487.995	4.754.315	4.175.982	5.546.890	9.413.953
VIII. Geldbeleggingen	50/53	181.562.050	170.211.355	148.854.694	174.565.537	171.302.024	196.400.204
IX. Liquide middelen	54/58	151.118.805	193.098.232	256.637.416	237.462.656	248.205.441	160.796.116
X. Overlopende rekeningen	490/1	9.299.016	8.245.007	8.915.900	10.263.937	10.755.382	10.506.545
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	1.491.797.092	1.542.310.816	1.572.747.160	1.616.797.500	1.682.282.778	1.623.463.809

PASSIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
<i>(eenheden euro)</i>		2015	2016	2017	2018	2019	2019
EIGEN VERMOGEN	10/15	991.037.383	1.018.413.446	1.066.180.272	1.079.817.300	1.116.718.842	1.067.340.395
I. Fondsen van de vereniging	10	113.314.703	113.192.755	131.660.325	131.860.139	131.038.380	131.860.138
A. Beginvermogen	100	88.120.044	88.120.044	88.507.670	88.507.671	88.533.209	95.145.171
B. Permanente financiering	101	25.194.659	25.072.711	43.152.655	43.352.467	42.505.171	36.714.967
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	87.139.610	87.139.609	85.700.253	85.306.467	83.986.509	85.306.467
IV. Bestemde fondsen	13	226.254.923	239.712.514	267.464.982	272.326.944	276.725.491	252.955.595
V. Overgedragen winst	140	309.016.168	320.647.295	322.556.303	336.256.963	361.733.226	336.628.215
Overgedragen verlies	(-) 141	(1.114.961)	0	0	(2.372.110)	(1.876.383)	(3.449.410)
VI. Kapitaalsubsidies	15	256.426.940	257.721.272	258.798.410	256.438.898	265.111.620	264.039.390
VOORZIENINGEN	16	12.070.326	12.700.664	12.643.402	12.400.867	12.413.428	13.110.760
VII. A. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	12.070.326	12.700.664	12.643.402	12.400.867	12.413.428	13.110.760
1. Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160	21.586	1.155.581	742.928	2.481	0	0
2. Belastingen	161	0	0	0	0	0	0
3. Grote herstellings- en onderhoudswerken	162	8.924.996	9.208.935	9.873.314	11.441.520	11.351.004	12.269.269
4. Overige risico's en kosten	163/5	3.123.744	2.336.149	2.027.161	956.867	1.062.424	841.492
B. Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht	168	0	0	0	0	0	0
SCHULDEN	17/49	488.689.384	511.196.708	493.923.486	524.579.334	553.150.508	543.012.654
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	301.776.453	301.975.506	288.111.723	296.751.888	306.677.514	320.744.162
A. Financiële schulden	170/4	301.767.860	301.966.419	288.102.754	296.743.122	306.669.396	320.735.162
1. Achtergestelde leningen	170	0	0	0	0	0	0
2. Niet-achtergestelde obligatieleningen	171	35.000.000	41.340.000	40.680.000	54.270.000	49.860.000	49.860.000
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	172	12.569.325	7.737.322	6.942.183	7.013.561	6.259.288	6.261.845
4. Kredietinstellingen	173	247.606.695	246.831.204	234.956.624	230.469.560	245.970.108	260.033.317
5. Overige leningen	174	6.591.840	6.057.894	5.523.947	4.990.000	4.580.000	4.580.000
B. Handelsschulden	175	0	0	0	0	0	0
1. Leveranciers	1750	0	0	0	0	0	0
2. Te betalen wissels	1751	0	0	0	0	0	0
C. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	176	0	0	0	0	0	0
D. Andere schulden	179	8.593	9.086	8.968	8.766	8.117	9.000
1. Rentedragend	1790	0	0	0	0	0	0
2. Niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	1791	0	0	0	0	0	0
3. Borgtochten ontvangen in contanten	1792	8.593	9.086	8.968	8.766	8.117	9.000
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	110.321.139	116.684.815	115.273.439	136.409.250	145.571.909	124.907.880
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	17.018.222	25.316.732	20.667.487	21.102.691	24.140.974	24.867.353
B. Financiële schulden	43	1.770.544	327.207	275.535	218.000	163.500	163.500
1. Kredietinstellingen	430/8	1.770.544	327.207	275.535	218.000	163.500	163.500
2. Overige leningen	439	0	0	0	0	0	0
C. Handelsschulden	44	37.843.601	37.493.604	36.254.835	51.828.518	48.254.837	41.452.160
1. Leveranciers	440/4	37.843.601	37.491.105	36.254.835	51.828.518	48.254.837	41.452.160
2. Te betalen wissels	441	0	2.499	0	0	0	0
D. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	46	10.027.661	8.445.989	13.503.684	15.851.243	20.687.430	10.719.357
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	34.955.462	35.354.581	35.592.596	38.936.539	41.100.413	40.458.634
1. Belastingen	450/3	2.612.227	1.809.110	1.594.539	1.812.025	1.817.696	1.866.291
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	32.343.234	33.545.471	33.998.057	37.124.514	39.282.717	38.592.343
F. Andere schulden	48	8.705.649	9.746.701	8.979.303	8.472.259	11.224.754	7.246.876
1. Vervallen obligaties, coupons en borgtochten ontvangen in contanten	480/8	4.121.061	4.110.735	3.959.588	4.258.446	5.766.284	3.557.816
2. Rentedragend	4890	1.983.499	1.722.264	757.617	301.491	923.809	25.000
3. Niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	4891	2.601.089	3.913.703	4.262.098	3.912.322	4.534.662	3.664.060
X. Overlopende rekeningen	492/3	76.591.792	92.536.388	90.538.325	91.418.197	100.901.086	97.360.612
Correctie wegens afrondingsverschillen		(1)	(2)	(1)	(1)	0	(1)
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	1.491.797.092	1.542.310.816	1.572.747.160	1.616.797.500	1.682.282.778	1.623.463.809

Analyse 2019

Het balanstotaal steeg tijdens het boekjaar 2019 met 4,05% van 1.616.797.500 EUR naar 1.682.282.778 EUR.

De geaggregeerde vaste activa bedroegen 1.136.522.019 EUR per einde 2019 (+44.957.523 EUR), de geaggregeerde vlottende activa bedroegen 545.760.759 EUR (+20.547.755 EUR). De vaste activa stijgen omwille van het grote volume aan investeringen die de sector tijdens het jaar 2019 heeft gerealiseerd. De geaggregeerde vlottende activa stegen tijdens het boekjaar 2019 enerzijds door de toename van de 'geldbeleggingen en liquide middelen'. Deze post bedroeg 419.507.464 EUR (+7.479.271 EUR). Anderzijds nam ook de rekening 'Vorderingen op ten hoogste één jaar' toe tot 102.290.345 EUR (+10.508.595 EUR).

In de begroting 2019 stellen we bij de vaste activa een onderbesteding vast van 2,08%. Deze onderbesteding situeerde zich in absolute termen hoofdzakelijk bij de rubriek materiële vaste activa. De vlottende activa overschreden daarentegen het gebudgetteerde bedrag met 17,93%. In absolute bedragen is de afwijking het hoogst bij de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen.

Evolutie balans - ACTIVA : · ten opzichte van jaarrekening 2018 · ten opzichte van begroting 2019	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR19-JR18	JR19-JR18	BG - Boekjaar	JR19-BG19	JR19-BG19
		2018	2019	absolute	relatieve	2019	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
VASTE ACTIVA	20/28	1.091.584.495	1.136.522.019	+ 44.937.523	+ 4,12 %	1.160.693.340	- 24.171.322	- 2,08 %
I. Oprichtingskosten	20	172.000	86.000	- 86.000	- 50,00 %	86.000	+ 0	+ 0,00 %
II. Immateriële vaste activa	21	2.807.575	2.148.499	- 659.076	- 23,47 %	2.317.664	- 169.166	- 7,30 %
III. Materiële vaste activa	22/27	1.084.894.939	1.130.221.568	+ 45.326.629	+ 4,18 %	1.154.589.222	- 24.367.654	- 2,11 %
IV. Financiële vaste activa	28	3.709.981	4.065.952	+ 355.971	+ 9,59 %	3.700.454	+ 365.498	+ 9,88 %
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	525.213.005	545.760.759	+ 20.547.755	+ 3,91 %	462.770.468	+ 82.990.291	+ 17,93 %
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	1.685.191	1.861.468	+ 176.277	+ 10,46 %	1.763.370	+ 98.099	+ 5,56 %
VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	9.453.934	11.346.100	+ 1.892.166	+ 20,01 %	6.722.194	+ 4.623.906	+ 68,79 %
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	91.781.750	102.290.345	+ 10.508.595	+ 11,45 %	86.582.040	+ 15.708.305	+ 18,14 %
VIII Geldbeleggingen + IX. Liquide middelen	50/58	412.028.193	419.507.464	+ 7.479.271	+ 1,82 %	357.196.320	+ 62.311.144	+ 17,44 %
X. Overlopende rekeningen	490/1	10.263.937	10.755.382	+ 491.445	+ 4,79 %	10.506.545	+ 248.837	+ 2,37 %
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	1.616.797.500	1.682.282.778	+ 65.485.278	+ 4,05 %	1.623.463.809	+ 58.818.969	+ 3,62 %

Aan de passiefzijde was de groei van de rekening 'overgedragen winst' met 25.971.990 EUR en de rekening 'bestemde fondsen' met 4.398.547 EUR onder andere het gevolg van de winst die de sector heeft gerealiseerd per einde 2019. De schulden stegen in 2019 met 5,45% ten opzichte van 2018. Ten aanzien van de begroting 2019 ligt het eigen vermogen hoger dan begroot omwille van het hoger effectief gerealiseerd resultaat van het boekjaar. De schulden zijn groter dan begroot. De verklaring situeert zich bij de post 'schulden op ten hoogste één jaar', in realiteit bedroegen deze schulden 20.664.029 EUR meer dan begroot.

Evolutie balans - PASSIVA :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR19-JR18	JR19-JR18	BG - Boekjaar	JR19-BG19	JR19-BG19
		2018	2019	absolute	relatieve	2019	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
· ten opzichte van jaarrekening 2018								
· ten opzichte van begroting 2019								
EIGEN VERMOGEN	10/15	1.079.817.300	1.116.718.842	+ 36.901.541	+ 3,42 %	1.067.340.395	+ 49.378.446	+ 4,63 %
I. Fondsen van de vereniging	10	131.860.139	131.038.380	- 821.758	- 0,62 %	131.860.138	- 821.758	- 0,62 %
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	85.306.467	83.986.509	- 1.319.958	- 1,55 %	85.306.467	- 1.319.958	- 1,55 %
IV. Bestemde fondsen	13	272.326.944	276.725.491	+ 4.398.547	+ 1,62 %	252.955.595	+ 23.769.895	+ 9,40 %
V. Overgedragen winst / Overgedragen verlies	140/141	333.884.853	359.856.842	+ 25.971.990	+ 7,78 %	333.178.805	+ 26.678.037	+ 8,01 %
VI. Kapitaalsubsidies	15	256.438.898	265.111.620	+ 8.672.721	+ 3,38 %	264.039.390	+ 1.072.230	+ 0,41 %
VOORZIENINGEN	16	12.400.867	12.413.428	+ 12.561	+ 0,10 %	13.110.760	- 697.332	- 5,32 %
VII.A. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	12.400.867	12.413.428	+ 12.561	+ 0,10 %	13.110.760	- 697.332	- 5,32 %
B. Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht	168	0	0	+ 0		0	+ 0	
SCHULDEN	17/49	524.579.334	553.150.508	+ 28.571.174	+ 5,45 %	543.012.654	+ 10.137.854	+ 1,87 %
VIII.Schulden op meer dan één jaar	17	296.751.888	306.677.514	+ 9.925.626	+ 3,34 %	320.744.162	- 14.066.649	- 4,39 %
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	136.409.250	145.571.909	+ 9.162.659	+ 6,72 %	124.907.880	+ 20.664.029	+ 16,54 %
X. Overlopende rekeningen	492/3	91.418.197	100.901.086	+ 9.482.889	+ 10,37 %	97.360.612	+ 3.540.474	+ 3,64 %
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	1.616.797.500	1.682.282.778	+ 65.485.278	+ 4,05 %	1.623.463.809	+ 58.818.969	+ 3,62 %

Horizontale analyse 2015-2019

De voorbije jaren kende de geaggregeerde balans een gestage groei rond 3% à 4%.

ACTIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
		2015	2016	2017	2018	2019	2019
(eenheden euro)							
VASTE ACTIVA	20/28	1.039.566.341	1.064.203.931	1.059.304.155	1.091.584.495	1.136.522.019	1.160.693.340
I. Oprichtingskosten	20	113.314.703	113.192.755	131.660.325	131.860.139	131.038.380	131.860.138
II. Immateriële vaste activa	21	88.120.044	88.120.044	88.507.670	88.507.671	88.533.209	95.145.171
III. Materiële vaste activa	22/27	3.015.291	3.072.324	3.429.353	2.807.575	2.148.499	2.317.664
IV. Financiële vaste activa	28	1.198.854	1.109.342	1.172.631	3.709.981	4.065.952	3.700.454
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	452.230.751	478.106.885	513.443.004	525.213.005	545.760.759	462.770.468
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	2.651.366	3.174.034	2.655.462	1.685.191	1.861.468	1.763.370
VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	4.461.978	5.184.949	7.809.891	9.453.934	11.346.100	6.722.194
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	103.137.536	98.193.309	88.569.642	91.781.750	102.290.345	86.582.040
VIII Geldbeleggingen	50/53	181.562.050	170.211.355	148.854.694	174.565.537	171.302.024	196.400.204
IX. Liquide middelen	54/58	151.118.805	193.098.232	256.637.416	237.462.656	248.205.441	160.796.116
X. Overlopende rekeningen	490/1	9.299.016	8.245.007	8.915.900	10.263.937	10.755.382	10.506.545
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	1.491.797.092	1.542.310.816	1.572.747.160	1.616.797.500	1.682.282.778	1.623.463.809

PASSIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
<i>(eenheden euro)</i>		2015	2016	2017	2018	2019	2019
EIGEN VERMOGEN	10/15	991.037.383	1.018.413.446	1.066.180.272	1.079.817.300	1.116.718.842	1.067.340.395
I. Fondsen van de vereniging	10	113.314.703	113.192.755	131.660.325	131.860.139	131.038.380	131.860.138
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	87.139.610	87.139.609	85.700.253	85.306.467	83.986.509	85.306.467
IV. Bestemde fondsen	13	226.254.923	239.712.514	267.464.982	272.326.944	276.725.491	252.955.595
V. Overgedragen winst	140	309.016.168	320.647.295	322.556.303	336.256.963	361.733.226	336.628.215
Overgedragen verlies	141	(1.114.961)	0	0	(2.372.110)	(1.876.383)	(3.449.410)
VI. Kapitaalsubsidies	15	256.426.940	257.721.272	258.798.410	256.438.898	265.111.620	264.039.390
VOORZIENINGEN	16	12.070.326	12.700.664	12.643.402	12.400.867	12.413.428	13.110.760
VII.A. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	12.070.326	12.700.664	12.643.402	12.400.867	12.413.428	13.110.760
B. Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht	168	0	0	0	0	0	0
SCHULDEN	17/49	488.689.384	511.196.708	493.923.486	524.579.334	553.150.508	543.012.654
VIII Schulden op meer dan één jaar	17	301.776.453	301.975.506	288.111.723	296.751.888	306.677.514	320.744.162
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	110.321.139	116.684.815	115.273.439	136.409.250	145.571.909	124.907.880
X. Overlopende rekeningen	492/3	76.591.792	92.536.388	90.538.325	91.418.197	100.901.086	97.360.612
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	1.491.797.092	1.542.310.816	1.572.747.160	1.616.797.500	1.682.282.778	1.623.463.809

Verticale analyse

Uit de verticale analyse blijkt dat de structuur van de activa en passiva op het niveau van de hoofdrubrieken doorheen de jaren quasi gelijk blijft. Dit resulteert in stabiele financiële ratio's voor de sector op niveau van liquiditeit en solvabiliteit.

ACTIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>(% aandeel in balanstotaal)</i>		2015	2016	2017	2018	2019
VASTE ACTIVA	20/28	69,69 %	69,00 %	67,35 %	67,52 %	67,56 %
I. Oprichtingskosten	20	0,00 %	0,02 %	0,02 %	0,01 %	0,01 %
II. Immateriële vaste activa	21	0,20 %	0,20 %	0,22 %	0,17 %	0,13 %
III. Materiële vaste activa	22/27	69,40 %	68,71 %	67,04 %	67,10 %	67,18 %
IV. Financiële vaste activa	28	0,08 %	0,07 %	0,07 %	0,23 %	0,24 %
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	30,31 %	31,00 %	32,65 %	32,48 %	32,44 %
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	0,18 %	0,21 %	0,17 %	0,10 %	0,11 %
VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	0,30 %	0,34 %	0,50 %	0,58 %	0,67 %
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	6,91 %	6,37 %	5,63 %	5,68 %	6,08 %
VIII Geldbeleggingen	50/53	12,17 %	11,04 %	9,46 %	10,80 %	10,18 %
IX. Liquide middelen	54/58	10,13 %	12,52 %	16,32 %	14,69 %	14,75 %
X. Overlopende rekeningen	490/1	0,62 %	0,53 %	0,57 %	0,63 %	0,64 %
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	1.491.797.092	1.542.310.816	1.572.747.160	1.616.797.500	1.682.282.778

PASSIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(% aandeel in balanstotaal)		2015	2016	2017	2018	2019
EIGEN VERMOGEN	10/15	66,43 %	66,03 %	67,79 %	66,79 %	66,38 %
I. Fondsen van de vereniging	10	7,60 %	7,34 %	8,37 %	8,16 %	7,79 %
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	5,84 %	5,65 %	5,45 %	5,28 %	4,99 %
IV. Bestemde fondsen	13	15,17 %	15,54 %	17,01 %	16,84 %	16,45 %
V. Overgedragen winst	140	20,71 %	20,79 %	20,51 %	20,80 %	21,50 %
Overgedragen verlies	(-) 141	- 0,07 %	0,00 %	0,00 %	- 0,15 %	- 0,11 %
VI. Kapitaalsubsidies	15	17,19 %	16,71 %	16,46 %	15,86 %	15,76 %
VOORZIENINGEN	16	0,81 %	0,82 %	0,80 %	0,77 %	0,74 %
VII.A. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	0,81 %	0,82 %	0,80 %	0,77 %	0,74 %
B. Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht	168	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
SCHULDEN	17/49	32,76 %	33,14 %	31,41 %	32,45 %	32,88 %
VIII.Schulden op meer dan één jaar	17	20,23 %	19,58 %	18,32 %	18,35 %	18,23 %
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	7,40 %	7,57 %	7,33 %	8,44 %	8,65 %
X. Overlopende rekeningen	492/3	5,13 %	6,00 %	5,76 %	5,65 %	6,00 %
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	1.491.797.092	1.542.310.816	1.572.747.160	1.616.797.500	1.682.282.778

4.1.7 CashFlow

De cashflowanalyse² heeft tot doel een inzicht te geven in de bronnen en in de aanwending van de geldmiddelen en verschaft zo een verklaring voor de mutatie in de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen.

Een eerste element in de berekening van de netto cashflow is de bepaling van de *cashflow van het boekjaar*. Het betreft het resultaat van het boekjaar gecorrigeerd met niet-kaskosten (afschrijvingen, voorzieningen, ...) en niet-kasopbrengsten (in resultaatname kapitaalsubsidies, ...). Per saldo bedroeg de cashflow van het boekjaar 86.227.013 EUR.

De mutatie in de netto werkingsmiddelen vormde in het boekjaar 2019 een financieringsbron ter waarde van 2.678.870 EUR.

De som van de cashflow van het boekjaar en van de mutatie in de werkingsmiddelen levert de operationele cashflow. Dit bedrag kunnen de hogescholen besteden aan investeringen, aflossingen van leningen, enz.... Via de operationele cashflow werd 88.905.883 EUR aan financiële middelen gegenereerd. Dit was onvoldoende om de financieringsbehoeften uit de investeringen (118.073.131 EUR) van de sector integraal te dekken. De

² De berekening van de cashflow heeft als bijkomend voordeel dat de invloed van de niet-kaskosten (die sterke verschillen vertonen tussen de diverse hogescholen onderling) op de beoordeling van de financiële toestand van de hogeschool wordt vermeden.

investerings werden gefinancierd met eigen middelen, opname van kapitaalsubsidies en opname van nieuw vreemd vermogen. Deze laatste financieringsbron zorgt voor een positieve cashflow uit financiering.

De sector realiseerde over het boekjaar 2019 een positieve netto cashflow ter waarde van 7.479.271 EUR. Hierdoor steeg de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen tot afgerond 419,5 miljoen EUR.

Cashflow	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(eenheden euro)	2015	2016	2017	2018	2019
Winst/Verlies van het boekjaar	9.531.564	25.899.909	44.451.309	16.390.316	28.111.646
Afschrijvingen	67.481.591	68.430.332	71.700.130	74.114.422	72.910.060
Voorzieningen	185.234	630.338	(57.263)	(242.534)	12.559
Andere niet-kaskosten	338.138	775.072	787.258	3.625.682	85.460
Kapitaalsubsidies (prorata afschrijvingen)	(14.289.938)	(12.885.492)	(13.674.595)	(13.846.242)	(14.892.712)
Cashflow van het boekjaar	63.246.590	82.850.158	103.206.839	80.041.644	86.227.013
Mutatie werkingsmiddelen (na correctie waardeverminderingen)	13.721.643	18.985.860	6.819.052	14.035.474	2.678.870
Cashflow uit investeringen	(99.732.779)	(94.066.494)	(67.219.252)	(107.709.357)	(118.073.131)
Cashflow uit financiering	37.564.553	22.716.929	(1.222.915)	20.168.330	36.646.519
Netto cashflow	14.800.006	30.486.453	41.583.724	6.536.092	7.479.271

4.1.8 Financiële ratio's

De liquiditeitsratio's, solvabiliteitsratio's en resultatenratio's zijn voor het geheel van de sector gunstig.

De liquiditeitsratio's geven een beeld van de mate waarin de sector in staat is om haar verplichtingen op korte termijn na te komen. De berekening van de netto-werkingsmiddelen van de sector geeft een belangrijke buffer aan, de netto werkingmiddelen bedragen 376.448.489 EUR. De quick ratio is de belangrijkste financiële parameter om de liquiditeit te bepalen. In de sectoranalyse 2019 bedraagt de quick ratio 3,56. Een quick ratio groter dan één wijst theoretisch reeds op een goede liquiditeitspositie. De liquiditeit van de sector is gunstig. De liquiditeiten per instelling variëren sterk, maar er stellen zich geen acute problemen (zie 4.2.3).

De globale rentabiliteitsratio's zijn positief en liggen op een goed niveau in 2019. Een aantal instellingen kennen een negatieve rentabiliteit (zie 4.2.3).

Het hoofddoel van de solvabiliteitsratio's is na te gaan in hoeverre de sector in staat is al haar financiële verplichtingen op langere termijn na te komen. De graad van financiële onafhankelijkheid van de sector bedraagt 66,38%. De sector heeft een solide vermogensstructuur. De autofinancieringsmarge is positief en bedraagt 39.044.617 EUR voor de sector. Deze definieert in welke mate de kasopbrengsten uit operationele activiteiten volstaan om de kaskosten uit operationele activiteiten, de intresten en aflossingen te financieren. Deze ratio is gunstig voor de sector. Alle hogeschole hebben gunstige solvabiliteitscijfers (zie 4.2.3). Uit de begrotingen 2020-2024 blijkt dat de sector grote investeringsplannen heeft, deze ratio zal dus nauwgezet moeten blijven opgevolgd worden in de toekomst.

Financiële ratio's - Liquiditeitsratio's		JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2015	2016	2017	2018	2019
Netto werkmiddelen (in eenheden euro)		325.381.645	343.442.496	377.443.147	366.364.839	376.448.489
	Beperkt vlottende activa	437.760.339	462.545.519	495.225.587	505.333.425	523.516.433
	- Vreemd vermogen op korte termijn	(112.378.694)	(119.103.023)	(117.782.440)	(138.968.587)	(147.067.944)
Quick ratio		3,90	3,88	4,20	3,64	3,56
T	Beperkt vlottende activa	437.760.339	462.545.519	495.225.587	505.333.425	523.516.433
N	Vreemd vermogen op korte termijn	112.378.694	119.103.023	117.782.440	138.968.587	147.067.944
Liquideit van de werkingsschulden (in aantal dagen)		83 dagen	79 dagen	73 dagen	98 dagen	86 dagen
T	Werkingschulden op ten hoogste één jaar x 365	13.812.914.467	13.685.165.599	13.233.014.684	18.917.409.088	17.613.015.439
N	Inkopen inclusief BTW	167.399.457	173.023.342	181.908.529	193.200.860	203.981.848

Financiële ratio's - Solvabiliteitsratio's		JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2015	2016	2017	2018	2019
Graad van financiële onafhankelijkheid		66,43 %	66,03 %	67,79 %	66,79 %	66,38 %
T	Eigen vermogen	991.037.383	1.018.413.446	1.066.180.272	1.079.817.300	1.116.718.842
N	Totaal der passiva	1.491.797.093	1.542.310.818	1.572.747.160	1.616.797.502	1.682.282.778
Algemene schuldgraad		50,53 %	51,44 %	47,51 %	49,73 %	50,65 %
T	Vreemd vermogen	500.759.710	523.897.372	506.566.888	536.980.201	565.563.936
N	Eigen vermogen	991.037.383	1.018.413.446	1.066.180.272	1.079.817.300	1.116.718.842
Autofinancieringsmarge (in eenheden euro)			49.065.232	55.247.910	43.015.774	39.044.617
	Exploitatieontvangsten		873.661.400	915.122.226	952.103.094	1.008.985.234
	- Exploitatieuitgaven		(797.301.278)	(834.030.628)	(877.886.238)	(938.589.488)
	- Aflossingen van leningen in de loop van het boekjaar		(16.970.760)	(15.157.886)	(20.437.502)	(20.998.276)
	- Kosten van schulden		(10.324.129)	(10.685.802)	(10.763.579)	(10.352.853)

Financiële ratio's - Resultatenratio's		JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2015	2016	2017	2018	2019
Netto marge (1)		0,82 %	2,25 %	2,49 %	1,54 %	1,14 %
T	Bedrijfswinst/-verlies	7.017.384	19.905.745	23.095.885	14.882.423	11.722.874
N	Bedrijfsopbrengsten	855.027.071	886.546.892	928.796.821	965.949.336	1.023.877.945
Netto marge (2)		0,45 %	1,90 %	2,33 %	1,14 %	1,46 %
T	Winst/Verlies uit de gewone bedrijfsuitoefening	3.869.548	16.858.987	21.673.168	11.010.770	14.918.521
N	Bedrijfsopbrengsten	855.027.071	886.546.892	928.796.821	965.949.336	1.023.877.945
Netto marge (3)		1,11 %	2,92 %	4,79 %	1,70 %	2,75 %
T	Winst/Verlies van het boekjaar	9.531.564	25.899.909	44.451.309	16.390.316	28.111.646
N	Bedrijfsopbrengsten	855.027.071	886.546.892	928.796.821	965.949.336	1.023.877.945

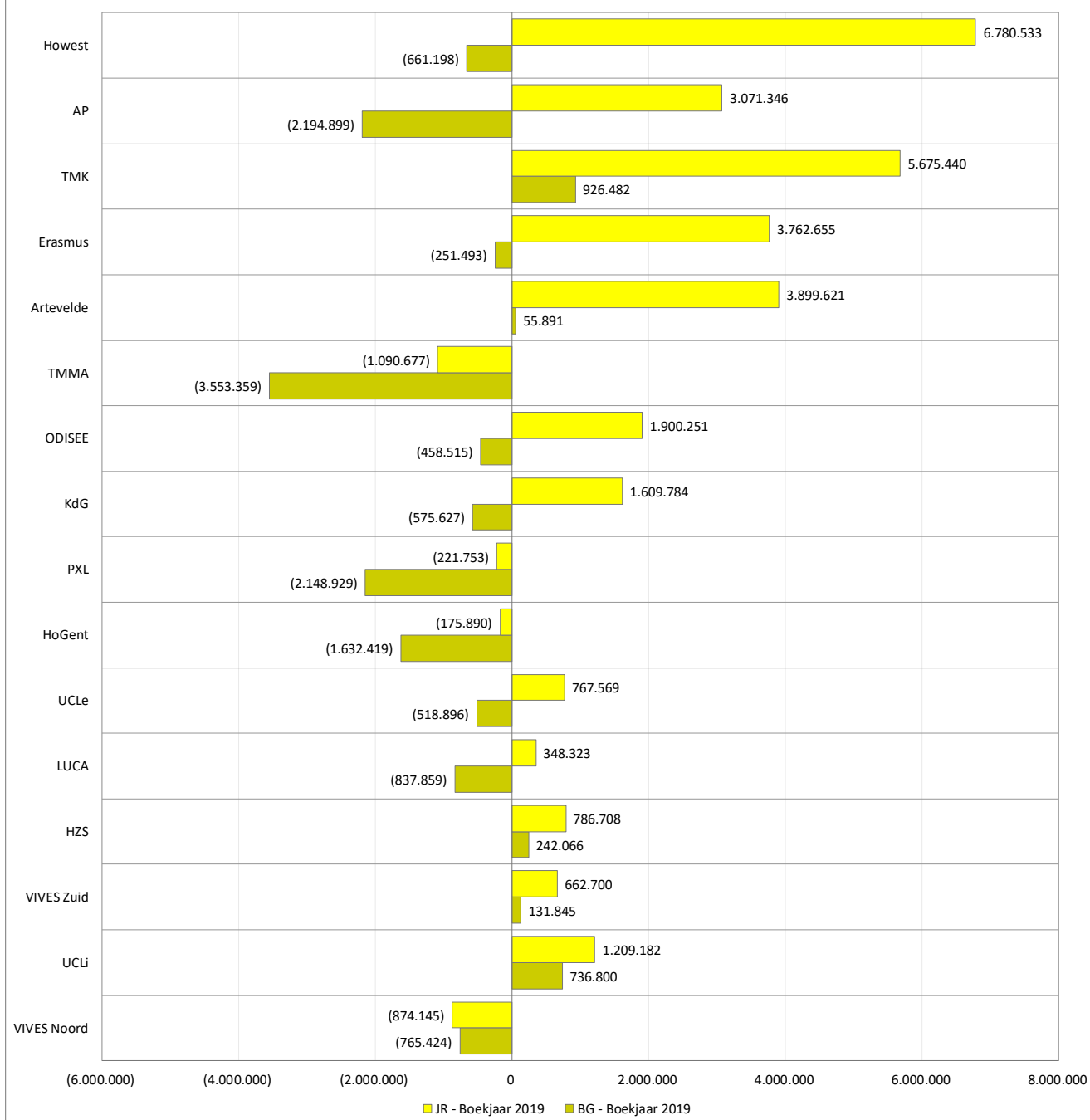
4.2 KENGETALLEN PER HOGESCHOOL

4.2.1 Resultatenrekening

Winst / Verlies van het boekjaar per hogeschool - Boekjaar 2019

(absolute bedragen in eenheden euro)	Winst / Verlies van het boekjaar - RR [70/66]		Bedrijfswinst / Bedrijfsverlies RR [70/64]			Financieel resultaat RR [75/65]			Uitzonderlijk resultaat RR [76/66]		
	Bedrag	% Ag Hs	Bedrag	% Ag Hs	% W/V	Bedrag	% Ag Hs	% W/V	Bedrag	% Ag Hs	% W/V
Artevelde	3.899.621	13,87 %	4.157.113	35,46 %	106,60 %	(257.492)	- 8,06 %	- 6,60 %	0	0,00 %	0,00 %
Erasmus	3.762.655	13,38 %	3.038.716	25,92 %	80,76 %	78.591	2,46 %	2,09 %	645.348	4,89 %	17,15 %
HoGent	(175.890)	- 0,63 %	(173.990)	- 1,48 %	98,92 %	5.104	0,16 %	- 2,90 %	(7.004)	- 0,05 %	3,98 %
LUCA	348.323	1,24 %	855.653	7,30 %	245,65 %	(507.330)	- 15,88 %	- 145,65 %	0	0,00 %	0,00 %
Howest	6.780.533	24,12 %	(100.787)	- 0,86 %	- 1,49 %	(574.776)	- 17,99 %	- 8,48 %	7.456.096	56,52 %	109,96 %
KdG	1.609.784	5,73 %	1.701.196	14,51 %	105,68 %	(45.422)	- 1,42 %	- 2,82 %	(45.990)	- 0,35 %	- 2,86 %
VIVES Noord	(874.145)	- 3,11 %	(614.571)	- 5,24 %	70,31 %	(226.252)	- 7,08 %	25,88 %	(33.321)	- 0,25 %	3,81 %
TMK	5.675.440	20,19 %	2.147.814	18,32 %	37,84 %	3.527.000	110,37 %	62,14 %	625	0,00 %	0,01 %
UCle	767.569	2,73 %	(163.644)	- 1,40 %	- 21,32 %	(6.364)	- 0,20 %	- 0,83 %	937.576	7,11 %	122,15 %
UCLi	1.209.182	4,30 %	482.811	4,12 %	39,93 %	2.937	0,09 %	0,24 %	723.434	5,48 %	59,83 %
TMMA	(1.090.677)	- 3,88 %	(3.071.515)	- 26,20 %	281,62 %	1.873.555	58,63 %	- 171,78 %	107.283	0,81 %	- 9,84 %
VIVES Zuid	662.700	2,36 %	342.559	2,92 %	51,69 %	67.017	2,10 %	10,11 %	253.124	1,92 %	38,20 %
ODISEE	1.900.251	6,76 %	1.203.639	10,27 %	63,34 %	(939.368)	- 29,40 %	- 49,43 %	1.635.980	12,40 %	86,09 %
AP	3.071.346	10,93 %	2.025.822	17,28 %	65,96 %	204.182	6,39 %	6,65 %	841.342	6,38 %	27,39 %
PXL	(221.753)	- 0,79 %	(788.954)	- 6,73 %	355,78 %	(208)	- 0,01 %	0,09 %	567.409	4,30 %	- 255,87 %
HZS	786.708	2,80 %	681.012	5,81 %	86,56 %	(5.527)	- 0,17 %	- 0,70 %	111.224	0,84 %	14,14 %
Aggregatie Hs	28.111.646	100,00 %	11.722.874	100,00 %	41,70 %	3.195.647	100,00 %	11,37 %	13.193.126	100,00 %	46,93 %
Rekenkundig gemiddelde	1.756.978		732.680		104,24 %	199.728		- 17,62 %	824.570		13,38 %
Laagste waarde	(1.090.677)	- 3,88 %	(3.071.515)	- 26,20 %	- 21,32 %	(939.368)	- 29,40 %	- 171,78 %	(45.990)	- 0,35 %	- 255,87 %
Hoogste waarde	6.780.533	24,12 %	4.157.113	35,46 %	355,78 %	3.527.000	110,37 %	62,14 %	7.456.096	56,52 %	122,15 %

Resultaat van het boekjaar

4.2.2 Investerings

Bruto investeringen en financiering per hogeschool - Boekjaar 2019

(absolute bedragen in eenheden euro)	Bruto investeringen		Eigen middelen			Vreemde middelen			Kapitaalsubsidies		
	Bedrag	% Ag Hs	Bedrag	% Ag Hs	% Inv	Bedrag	% Ag Hs	% Inv	Bedrag	% Ag Hs	% Inv
Artevelde	7.081.126	5,95 %	5.250.556	7,75 %	74,15 %	0	0,00 %	0,00 %	1.830.570	8,09 %	25,85 %
Erasmus	10.381.241	8,72 %	9.334.835	13,78 %	89,92 %	0	0,00 %	0,00 %	1.046.407	4,62 %	10,08 %
HoGent	16.489.712	13,85 %	12.173.474	17,98 %	73,82 %	0	0,00 %	0,00 %	4.316.239	19,07 %	26,18 %
LUCA	5.628.129	4,73 %	4.423.322	6,53 %	78,59 %	0	0,00 %	0,00 %	1.204.807	5,32 %	21,41 %
Howest	18.490.576	15,54 %	3.803.685	5,62 %	20,57 %	12.700.000	44,30 %	68,68 %	1.986.892	8,78 %	10,75 %
KdG	4.450.829	3,74 %	3.120.252	4,61 %	70,10 %	0	0,00 %	0,00 %	1.330.575	5,88 %	29,89 %
VIVES Noord	597.171	0,50 %	597.171	0,88 %	100,00 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %
TMK	1.864.239	1,57 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %	1.864.239	8,24 %	100,00 %
UCLe	2.835.322	2,38 %	2.121.102	3,13 %	74,81 %	0	0,00 %	0,00 %	714.220	3,16 %	25,19 %
UCLi	6.778.748	5,70 %	6.399.371	9,45 %	94,40 %	0	0,00 %	0,00 %	379.378	1,68 %	5,60 %
TMMA	2.226.797	1,87 %	288.327	0,43 %	12,95 %	0	0,00 %	0,00 %	1.938.470	8,57 %	87,05 %
VIVES Zuid	8.886.858	7,47 %	1.424.129	2,10 %	16,03 %	5.969.581	20,82 %	67,17 %	1.493.149	6,60 %	16,80 %
ODISEE	8.930.366	7,50 %	8.930.366	13,19 %	100,00 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %
AP	6.783.340	5,70 %	4.405.373	6,50 %	64,94 %	0	0,00 %	0,00 %	2.377.967	10,51 %	35,06 %
PXL	16.664.799	14,00 %	4.692.707	6,93 %	28,16 %	10.000.000	34,88 %	60,01 %	1.972.092	8,71 %	11,83 %
HZS	933.128	0,78 %	758.567	1,12 %	81,29 %	0	0,00 %	0,00 %	174.561	0,77 %	18,71 %
Aggregatie Hs	119.022.382	100,00 %	67.723.238	100,00 %	56,90 %	28.669.581	100,00 %	24,09 %	22.629.566	100,00 %	19,01 %
Rekenkundig gemiddelde	7.438.899		4.232.702		61,23 %	1.791.849		12,24 %	1.414.348		26,52 %
Laagste waarde	597.171	0,50 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %
Hoogste waarde	18.490.576	15,54 %	12.173.474	17,98 %	100,00 %	12.700.000	44,30 %	68,68 %	4.316.239	19,07 %	100,00 %

4.2.3 Financiële Ratio's

Liquiditeitsratio's

	Quick ratio					Liquiditeit van de werkingsschulden (aantal dagen)				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Artevelde	2,99	3,48	3,09	2,78	3,23	67	60	77	58	48
Erasmus	9,52	9,97	8,96	8,61	7,00	69	78	108	120	161
HoGent	4,97	5,64	4,37	3,48	3,34	90	87	107	135	99
LUCA	4,72	4,40	5,46	5,49	4,64	79	74	60	33	39
Howest	6,65	8,71	6,98	3,38	5,15	67	58	63	495	188
KdG	4,07	2,29	2,61	1,95	2,19	175	190	81	146	77
VIVES Noord	4,51	3,07	3,91	3,18	3,08	25	31	49	47	52
TMK	3,73	3,88	4,16	4,28	5,34	87	64	58	71	85
UCLe	2,11	1,96	2,99	3,53	2,55	69	74	70	63	83
UCLi	3,60	2,44	5,18	5,43	4,29	46	71	65	66	91
TMMA	1,88	3,13	3,78	3,40	3,13	61	41	45	40	55
VIVES Zuid	1,16	2,28	1,68	2,15	1,83	56	63	41	43	81
UCLc	8,39					31				
ODISEE	2,74	2,49	2,50	2,51	2,52	83	77	99	73	66
AP	5,15	5,91	6,97	5,58	4,59	148	147	95	129	143
PXL	3,74	3,94	3,80	2,93	2,17	51	37	38	67	64
HZS	3,70	6,59	6,16	6,66	8,68	87	28	41	44	45
Aggregatie Hs	3,90	3,88	4,20	3,64	3,56	83	79	73	98	86
Rekenkundig gemiddelde	4,33	4,39	4,54	4,08	3,98	76	74	69	102	86
Laagste waarde	1,16	1,96	1,68	1,95	1,83	25	28	38	33	39
Hoogste waarde	9,52	9,97	8,96	8,61	8,68	175	190	108	495	188

Solvabiliteitsratio's

	Graad van financiële onafhankelijkheid					Autofinancieringsmarge				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Artevelde	60,80 %	63,23 %	64,53 %	67,92 %	70,42 %		6.196.252	5.510.117	4.564.418	5.914.977
Erasmus	83,64 %	84,27 %	85,34 %	85,90 %	77,50 %		3.753.092	4.301.733	3.778.741	4.469.883
HoGent	81,24 %	81,72 %	81,08 %	80,41 %	81,22 %		8.634.621	7.025.539	6.969.136	5.596.804
LUCA	59,90 %	56,62 %	56,52 %	57,99 %	57,55 %		(8.042)	(70.291)	2.481.178	2.157.327
Howest	71,84 %	63,89 %	71,49 %	59,55 %	59,83 %		4.688.221	4.233.637	2.081.465	(200.897)
KdG	44,47 %	43,51 %	45,85 %	45,96 %	48,63 %		165.642	2.020.581	1.598.358	2.754.883
VIVES Noord	56,06 %	54,05 %	58,43 %	56,88 %	55,59 %		(152.534)	(200.623)	(1.049.239)	(170.442)
TMK	50,65 %	53,82 %	56,52 %	58,70 %	62,48 %		2.097.131	1.996.398	1.598.127	1.649.044
UCLe	53,84 %	55,32 %	57,60 %	56,49 %	55,20 %		3.659.850	2.137.096	5.198.588	3.402.948
UCLi	61,32 %	62,03 %	66,03 %	66,07 %	66,38 %		4.108.502	4.376.676	3.124.134	1.974.661
TMMA	77,41 %	79,43 %	79,64 %	79,37 %	78,13 %		2.895.474	2.632.704	433.245	(1.125.497)
VIVES Zuid	64,93 %	58,81 %	61,30 %	51,80 %	51,80 %		2.796.051	2.633.328	1.122.391	353.356
UCLc	59,16 %									
ODISEE	59,85 %	58,80 %	59,04 %	62,01 %	63,11 %		3.086.004	13.128.197	6.810.877	5.359.484
AP	72,11 %	72,75 %	73,79 %	73,19 %	72,31 %		3.928.813	2.633.673	1.739.686	5.019.091
PXL	77,35 %	78,75 %	79,98 %	79,31 %	67,19 %		2.718.783	2.283.211	2.001.802	1.080.813
HZS	68,20 %	74,63 %	77,01 %	83,52 %	85,54 %		497.372	605.933	562.869	808.182
Aggregatie Hs	66,43 %	66,03 %	67,79 %	66,79 %	66,38 %		49.065.232	55.247.910	43.015.774	39.044.617
Rekenkundig gemiddelde	64,87 %	65,10 %	67,14 %	66,57 %	65,81 %		3.066.577	3.452.994	2.688.486	2.440.289
Laagste waarde	44,47 %	43,51 %	45,85 %	45,96 %	48,63 %		(152.534)	(200.623)	(1.049.239)	(1.125.497)
Hoogste waarde	83,64 %	84,27 %	85,34 %	85,90 %	85,54 %		8.634.621	13.128.197	6.969.136	5.914.977

Resultatenratio's

	Netto marge (1)					Netto marge (2)				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Artevelde	4,45 %	5,97 %	4,98 %	4,53 %	4,44 %	3,67 %	5,64 %	4,71 %	4,24 %	4,17 %
Erasmus	1,96 %	5,38 %	5,37 %	3,91 %	5,72 %	2,41 %	5,56 %	5,46 %	4,04 %	5,87 %
HoGent	0,62 %	3,39 %	1,93 %	1,16 %	- 0,15 %	0,96 %	3,46 %	1,96 %	1,16 %	- 0,15 %
LUCA	- 2,57 %	- 5,76 %	- 2,62 %	1,90 %	1,93 %	- 3,80 %	- 7,22 %	- 3,97 %	0,67 %	0,79 %
Howest	2,27 %	8,29 %	6,33 %	4,99 %	- 0,21 %	2,41 %	8,36 %	6,38 %	3,92 %	- 1,38 %
KdG	2,44 %	0,37 %	1,47 %	0,95 %	1,98 %	1,74 %	- 0,45 %	1,49 %	0,92 %	1,93 %
VIVES Noord	- 4,94 %	- 2,74 %	0,81 %	- 5,20 %	- 2,07 %	- 6,73 %	- 4,45 %	- 0,92 %	- 6,86 %	- 2,83 %
TMK	1,76 %	3,24 %	2,57 %	3,54 %	3,46 %	1,18 %	3,03 %	3,09 %	2,79 %	9,14 %
UCLe	1,65 %	0,58 %	1,31 %	- 0,79 %	- 0,24 %	1,71 %	0,60 %	1,31 %	- 0,79 %	- 0,25 %
UCLi	1,90 %	5,16 %	3,59 %	1,65 %	1,05 %	1,58 %	4,90 %	3,62 %	1,66 %	1,06 %
TMMA	- 2,74 %	2,10 %	1,57 %	- 2,91 %	- 5,34 %	- 2,13 %	2,10 %	2,21 %	- 3,23 %	- 2,08 %
VIVES Zuid	- 1,91 %	0,85 %	1,92 %	0,04 %	0,48 %	- 2,03 %	0,78 %	1,89 %	- 0,20 %	0,57 %
UCLc	3,74 %					4,04 %				
ODISEE	2,10 %	- 0,12 %	4,91 %	5,08 %	1,34 %	- 0,35 %	- 1,47 %	3,51 %	3,72 %	0,29 %
AP	- 0,33 %	2,11 %	0,24 %	- 0,52 %	2,42 %	0,23 %	2,19 %	0,69 %	- 0,80 %	2,66 %
PXL	0,04 %	1,93 %	0,93 %	- 0,02 %	- 1,21 %	0,05 %	1,93 %	0,92 %	- 0,01 %	- 1,21 %
HZS	4,27 %	5,64 %	6,90 %	6,64 %	8,27 %	4,11 %	5,46 %	6,80 %	6,54 %	8,20 %
Aggregatie Hs	0,82 %	2,25 %	2,49 %	1,54 %	1,14 %	0,45 %	1,90 %	2,33 %	1,14 %	1,46 %
Rekenkundig gemiddelde	0,87 %	2,27 %	2,64 %	1,56 %	1,37 %	0,53 %	1,90 %	2,45 %	1,11 %	1,67 %
Laagste waarde	- 4,94 %	- 5,76 %	- 2,62 %	- 5,20 %	- 5,34 %	- 6,73 %	- 7,22 %	- 3,97 %	- 6,86 %	- 2,83 %
Hoogste waarde	4,45 %	8,29 %	6,90 %	6,64 %	8,27 %	4,11 %	8,36 %	6,80 %	6,54 %	9,14 %

Resultatenratio's

	Netto marge (3)				
	2015	2016	2017	2018	2019
Artevelde	3,67 %	6,15 %	4,72 %	4,24 %	4,17 %
Erasmus	3,92 %	6,88 %	6,76 %	5,33 %	7,08 %
HoGent	1,00 %	3,43 %	1,95 %	1,18 %	-0,15 %
LUCA	-2,94 %	-6,74 %	-3,15 %	1,28 %	0,79 %
Howest	2,49 %	8,07 %	30,57 %	4,44 %	13,86 %
KdG	1,74 %	0,57 %	1,69 %	0,67 %	1,88 %
VIVES Noord	-3,89 %	-4,68 %	16,98 %	-2,44 %	-2,94 %
TMK	1,05 %	3,04 %	2,64 %	2,79 %	9,14 %
UCLe	2,37 %	1,99 %	2,67 %	0,57 %	1,11 %
UCLi	3,65 %	7,55 %	5,68 %	3,19 %	2,64 %
TMMA	-3,10 %	3,30 %	2,50 %	-3,06 %	-1,90 %
VIVES Zuid	-2,02 %	0,91 %	1,81 %	-3,02 %	0,93 %
UCLc	14,72 %				
ODISEE	0,58 %	0,43 %	7,26 %	6,00 %	2,11 %
AP	1,46 %	5,68 %	1,73 %	0,25 %	3,67 %
PXL	0,82 %	2,98 %	2,03 %	0,92 %	-0,34 %
HZS	13,77 %	7,29 %	8,61 %	6,85 %	9,55 %
Aggregatie Hs	1,11 %	2,92 %	4,79 %	1,70 %	2,75 %
Rekenkundig gemiddelde	2,31 %	2,93 %	5,90 %	1,82 %	3,22 %
Laagste waarde	-3,89 %	-6,74 %	-3,15 %	-3,06 %	-2,94 %
Hoogste waarde	14,72 %	8,07 %	30,57 %	6,85 %	13,86 %

5 ANALYSE VAN HET PERSONEELSBESTAND

Dit onderdeel van het verslag behandelt de evolutie van het personeelsbestand van de hogescholen in het boekjaar 2019.

Het personeelsbestand van een hogeschool bestaat uit 3 delen: de statutaire formatie van het onderwijzend personeel (luik 1), de statutaire formatie van het administratief en technisch personeel (luik 2) en de personeelsleden buiten formatie (luik 3). Voor alle personeelsleden die ingeschaald zijn in de statutaire formatie (luik 1 en 2) geldt in principe dat hun rechtspositie geregeld is door de CHO. De restcategorieën uit luik 3 hebben elk hun specifieke regelgeving: gastprofessoren, statutairen met een ambt op persoonlijke titel, centraal betaalde statutairen, contractuele personeelsleden en inkomende gedetacheerde personeelsleden uit andere (hogere) onderwijsinstellingen.

In de cijfers met betrekking tot het personeelsbestand van een hogeschool wordt er gewerkt met twee soorten gegevens. Enerzijds zijn er de cijfers van de “bezetting”, anderzijds deze van de “tewerkstelling”. De “bezetting” is de weergave van het aantal voltijdse eenheden (hierna VTE’s) titularissen in een bepaald ambt of een bepaalde graad gedurende een volledig boekjaar. Verloven en afwezigheden worden niet verrekend, ambtswijzigingen van benoemden naar een andere tijdelijke functie worden dubbel geteld omdat de bezetting een weergave moet zijn van de totaliteit aan formatieplaatsen. De “tewerkstelling” behelst het aantal VTE’s waarvoor er een loon werd uitbetaald. Deze gegevens bevatten dus het aantal VTE’s dat effectief aan de slag was in de hogescholen, aangevuld met de VTE’s die afwezig waren maar waarvoor het loon toch werd verder betaald³.

De cijfers van de bezetting en de tewerkstelling kunnen binnen een hogeschool soms sterk verschillen omdat niet alle titularissen steeds volledig aan het werk zijn. Zij kunnen bijvoorbeeld verlofstelsels opnemen waarbij ze soms niet, of niet volledig, worden vervangen. Daardoor zal het aantal VTE’s tewerkstelling doorgaans lager liggen dan het aantal VTE’s bezetting. De meeste analyses in dit rapport hebben betrekking op de tewerkstelling omdat deze aantallen het best weergeven hoeveel VTE’s werkelijke prestaties geleverd hebben en/of een weerslag hebben op de loonkosten.

De niet op de statutaire formatie opgenomen personeelsleden uit luik 3 dienen in de jaarlijkse bevraging door het regeringscommissariaat naast de opgave van het aantal VTE’s eveneens te worden gecatalogeerd naar de aard van hun functie, zodat het mogelijk wordt om ook binnen deze groep naar analogie van de “statutairen” uit luik 1 en 2 de categorie-opdeling te maken naar onderwijzend personeel (afgekort OP) of administratief en technisch personeel (afgekort ATP). Aangezien wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening behoren tot de opdracht van het OP, worden de contractuelen van wie de opdracht zich binnen deze twee subcategorieën situeert, als OP beschouwd. Contractuele arbeiders en bedienden met een administratieve of technische functie worden bij het ATP ondergebracht.

Hogescholen kunnen ook een beroep doen op gastprofessoren. Voor de verwerking in de tabellen en grafieken in dit rapport die een opdeling naar OP of ATP vergen, worden gastprofessoren steeds bij het OP

³ Dat is onder meer het geval bij ziekteverlof van benoemde personeelsleden en bij uitgaande detacheringen.

ondergebracht aangezien deze categorie louter met onderwijsactiviteiten kan worden belast. In beperkte mate worden gastprofessoren soms via factuur betaald en dus niet op basis van een arbeidsovereenkomst. Hoewel deze gastprofessoren geen personeelslid zijn van de hogeschool in kwestie, worden ook deze prestaties omgezet naar VTE's zodat we een volledig beeld krijgen van alle geleverde onderwijsprestaties, ongeacht de bezoldigingsvorm.

De 80/20-ratio⁴ had voor de laatste keer in 2019 een normatief karakter. Het regeringscommissariaat berekent sinds enige jaren ook een aangepaste, alternatieve 80/20-ratio waarin rekening gehouden wordt met de vaak niet onbelangrijke impact van de defiscaliseringsmiddelen. Samen met de door het regeringscommissariaat ontwikkelde economische loonnorm geven deze drie ratio's inzicht in de verhouding loonkosten/werkingsopbrengsten.

Wanneer er verwezen wordt naar de begrote cijfers zijn dit steeds de cijfers van de laatste begrotingswijziging die in voorkomend geval nog na de goedkeuring van de initiële begroting werd ingediend. Hetzelfde geldt voor de goedgekeurde begrote personeelsformatie: deze geven telkens de situatie weer na de laatste formatiewijziging voor zover deze er geweest is.

5.1 GEAGGREGEERD

5.1.1 Effectieve tewerkstelling

Analyse 2019

Onderstaande cijfers geven een zicht op de totale tewerkstelling omgezet in VTE's. Over alle personeelscategorieën en statuten heen waren er 10.906,68 VTE's tewerkgesteld gedurende het boekjaar 2019. Ten opzichte van het vorige boekjaar steeg de tewerkstelling in de hogescholen in 2019 met 524,55 VTE's of 5,05%. Zowel het aantal OP als ATP nam toe.

De begrote tewerkstelling werd in globaliteit niet volledig aangewend. Er was een beperkte onderbenutting van 0,30% of 32,65 begrote VTE's.

Personeelstewerkstelling ten opzichte van jaarrekening 2018	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR19-JR18	JR19-JR18	BG - Boekjaar	JR19-BG19	JR19-BG19
	2018	2019	absolute	relatieve	2019	absolute	relatieve
	(in VTE - 2 decimalen)		wijziging	wijziging	(in VTE)	afwijking	afwijking
Onderwijzend personeel	7.227,22	7.602,83	+ 375,60	+ 5,20 %	7.563,50	+ 39,33	+ 0,52 %
Administratief en technisch personeel	3.154,91	3.303,86	+ 148,95	+ 4,72 %	3.375,84	- 71,98	- 2,13 %
Totale personeelstewerkstelling	10.382,13	10.906,68	+ 524,55	+ 5,05 %	10.939,34	- 32,65	- 0,30 %

Horizontale analyse

Gespreid over de periode 2015-2019 geeft de evolutie van de personeelstewerkstelling in de hogescholen het onderstaande beeld.

⁴ Berekend op de wijze vastgelegd in artikel 14 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2007 betreffende de begroting en de personeelsformatie voor de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap.

Na een kleine daling in 2016 bleef de totale personeelstewerkstelling jaarlijks stijgen tot in het jaar 2019. Deze stijging is zichtbaar zowel op niveau van het OP als op niveau van het ATP. De stijging van de personeelsaantallen moet gezien worden in het licht van de gestage aangroei van studenten sinds 2015.

De grootste stijging werd genoteerd in 2019. Deze laatste stijging is grotendeels te verklaren door het effect van de integratie van de graduaatsopleidingen in de hogescholen. Het effect van de integratie van de graduaten speelt echter slechts voor 4 maanden in 2019, de integratie vond plaats vanaf 1 september 2019. In 2020 zal deze integratie voor een volledig jaar meetellen.

Personeelstewerkstelling	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>(in VTE - 2 decimalen)</i>	2015	2016	2017	2018	2019
Onderwijzend personeel	6.849,77	6.893,75	7.048,21	7.227,22	7.602,83
Administratief en technisch personeel	3.033,40	2.973,25	3.021,27	3.154,91	3.303,86
Totale personeelstewerkstelling	9.883,17	9.867,00	10.069,48	10.382,13	10.906,68

Verticale analyse

Globaal evolueerde de tewerkstelling in de hogescholen tussen 2015 en 2019 verdeeld over de categorieën OP en ATP als volgt:

Personeelstewerkstelling	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>(% aandeel in de totale personeelstewerkstelling)</i>	2015	2016	2017	2018	2019
Onderwijzend personeel	69,31 %	69,87 %	70,00 %	69,61 %	69,71 %
Administratief en technisch personeel	30,69 %	30,13 %	30,00 %	30,39 %	30,29 %

De verhouding OP/ATP in de personeelstewerkstelling schommelde in de periode 2015 tot en met 2019 steeds rond 70/30.

5.1.2 Effectieve tewerkstelling per personeelscategorie

De onderstaande tabel geeft een inzicht in de mate waarin de tewerkstelling per personeelscategorie geëvolueerd is ten opzichte van het vorige boekjaar. Het statutair OP bleef de grootste groep in 2019, gevolgd door statutair ATP en contractueel personeel.

Er zijn budgetoverschrijdingen vastgesteld op niveau van de gastprofessoren en op niveau van het contractueel personeel. Het begrote personeelscontingent voor statutair personeel werd niet volledig benut.

Personeelstewerkstelling ten opzichte van jaarrekening 2018	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR19-JR18	JR19-JR18	BG - Boekjaar	JR19-BG19	JR19-BG19
	2018	2019	absolute	relatieve	2019	absolute	relatieve
	(in VTE - 2 decimalen)		wijziging	wijziging	(in VTE)		afwijking
Statutair OP	6.156,67	6.401,00	+ 244,33	+ 3,97 %	6.473,51	- 72,51	- 1,12 %
Statutair ATP	2.133,04	2.256,50	+ 123,46	+ 5,79 %	2.335,06	- 78,56	- 3,36 %
Gastprofessoren	663,83	744,92	+ 81,09	+ 12,22 %	676,73	+ 68,19	+ 10,08 %
Personeel op persoonlijke titel	29,91	24,24	- 5,67	- 18,96 %	29,16	- 4,93	- 16,89 %
Centraal betaald (OP - AP - TP - MVD)	13,29	9,29	- 4,00	- 30,10 %	7,93	+ 1,36	+ 17,15 %
Arbeiders	279,67	266,45	- 13,22	- 4,73 %	290,39	- 23,95	- 8,25 %
Contractueel personeel andere dan gastprofessoren / arbeiders	1.088,98	1.178,64	+ 89,66	+ 8,23 %	1.118,12	+ 60,51	+ 5,41 %
Inkomend gedetacheerd personeel	16,75	25,66	+ 8,91	+ 53,19 %	8,43	+ 17,23	+ 204,39 %
Totale personeelstewerkstelling	10.382,13	10.906,68	+ 524,55	+ 5,05 %	10.939,34	- 32,65	- 0,30 %

5.1.3 Effectieve tewerkstelling statutair per ambt

De volgende tabel toont de geaggregeerde tewerkstelling voor 2019 voor het statutair OP per decretaal gedefinieerde groep en per statutaire toestand. Het belangrijkste contingent is OP uit groep 1. De ambten van groep 2 en 3 zijn voornamelijk verbonden aan de academische opleidingen in de hogescholen. Het betreft de academische opleidingen aan de Schools of Arts en de Hogere Zeevaartschool. Groep 4 (1,10 VTE) betreft enkel de lesgevers uit de conservatoria die hun ambt via overgangsmaatregel behouden hebben. In het meerjarenperspectief 2015-2019 merken we een toename bij groep 1 en een daling bij groep 2 en 3.

PERONEELSTEWERKSTELLING - ONDERWIJZEND PERSONEEL (OP) per AMBT

Ambt	JR - Boekjaar 2019			
	Vast	TOR (tijd. art. 318) (tijd. art. 307)	Tijdelijk	Totaal
Groep 1				
1. praktijklector	646,20	0,00	537,57	1.183,77
2. lector	2.680,39	0,00	1.735,88	4.416,27
3. hoofdpraktijklector	23,50		10,55	34,05
4. hoofdlector	129,42		43,46	172,87
Totaal	3.479,51	0,00	2.327,45	5.806,96
Groep 2				
5. assistent	56,36	0,50	73,74	130,59
6. praktijkassistent	19,48	0,00	74,16	93,64
7. doctor-assistent	0,00	0,00	13,39	13,39
8. werkleider	10,50	0,00	0,00	10,50
Totaal	86,34	0,50	161,28	248,12
Groep 3				
9. docent	246,52	0,00	68,51	315,04
10. hoofddocent	14,27	0,00	7,65	21,92
11. hoogleraar	5,80	0,00	2,06	7,86
12. gewoon hoogleraar	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal	266,59	0,00	78,22	344,82
Groep 4				
13. lesgever (art. 326 bis)		1,10		1,10
TOTAAL ONDERWIJZEND PERSONEEL	3.832,44	1,60	2.566,96	6.401,00

Personeelstewerkstelling OP	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>(in VTE - 2 decimalen)</i>	2015	2016	2017	2018	2019
. Groep 1	5.373,62	5.398,22	5.466,12	5.547,24	5.806,96
. Groep 2	293,16	269,76	257,52	253,23	248,12
. Groep 3	406,16	390,44	375,31	355,11	344,82
. Groep 4	1,55	1,10	1,10	1,10	1,10
Totale personeelstewerkstelling OP	6.074,49	6.059,52	6.100,05	6.156,67	6.401,00

Personeelstewerkstelling OP	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>(% aandeel in de totale personeelstewerkstelling OP)</i>	2015	2016	2017	2018	2019
. Groep 1	88,46 %	89,09 %	89,61 %	90,10 %	90,72 %
. Groep 2	4,83 %	4,45 %	4,22 %	4,11 %	3,88 %
. Groep 3	6,69 %	6,44 %	6,15 %	5,77 %	5,39 %
. Groep 4	0,03 %	0,02 %	0,02 %	0,02 %	0,02 %

De onderstaande tabel geeft de geaggregeerde tewerkstelling voor het statutair ATP per niveau en statutaire toestand. De ambten uit niveau B (bachelorniveau) vormen nog steeds de grootste groep, gevolgd door de groep van niveau A (masterniveau). In de periode 2015-2019 stellen we een toename vast bij de tewerkstelling op niveau A (masterniveau) en B (bachelorniveau). Op niveau C zien we een daling in het meerjarenperspectief 2015-2019.

PERSENEELSTEWERKSTELLING - ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL (ATP) per AMBT

Ambt	JR - Boekjaar 2019		
	Vast	Tijdelijk	Totaal
Niveau A	Niveau A		
1. Graad A5	4,25	2,87	7,12
2. Graad A4	24,87	17,31	42,18
3. Graad A3	122,80	143,93	266,73
4. Graad A2	282,39	155,62	438,01
5. Graad A1	60,10	89,38	149,48
Totaal	494,41	409,11	903,52
Niveau B	Niveau B		
5. Graad B3	68,27	22,62	90,89
6. Graad B2	405,12	144,98	550,09
7. Graad B1	164,36	200,39	364,74
Totaal	637,74	367,99	1.005,72
Niveau C	Niveau C		
8. Graad C2	149,26	23,55	172,82
9. Graad C1	81,74	57,79	139,53
Totaal	231,00	81,34	312,35
Niveau D	Niveau D		
10. Graad D2	17,52	3,93	21,45
11. Graad D1	10,51	2,94	13,45
Totaal	28,03	6,87	34,90
TOTAAL ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL	1.391,18	865,31	2.256,50

Personeelstewerkstelling ATP	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>(in VTE - 2 decimalen)</i>	2015	2016	2017	2018	2019
. Niveau A	750,60	761,91	788,14	831,33	903,52
. Niveau B	851,03	857,42	904,55	949,72	1.005,72
. Niveau C	314,87	311,70	318,52	312,21	312,35
. Niveau D	42,53	37,76	34,20	39,78	34,90
Totale personeelstewerkstelling ATP	1.959,02	1.968,79	2.045,41	2.133,04	2.256,50

Personeelstewerkstelling ATP	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>(% aandeel in de totale personeelstewerkstelling ATP)</i>	2015	2016	2017	2018	2019
. Niveau A	38,31 %	38,70 %	38,53 %	38,97 %	40,04 %
. Niveau B	43,44 %	43,55 %	44,22 %	44,52 %	44,57 %
. Niveau C	16,07 %	15,83 %	15,57 %	14,64 %	13,84 %
. Niveau D	2,17 %	1,92 %	1,67 %	1,86 %	1,55 %

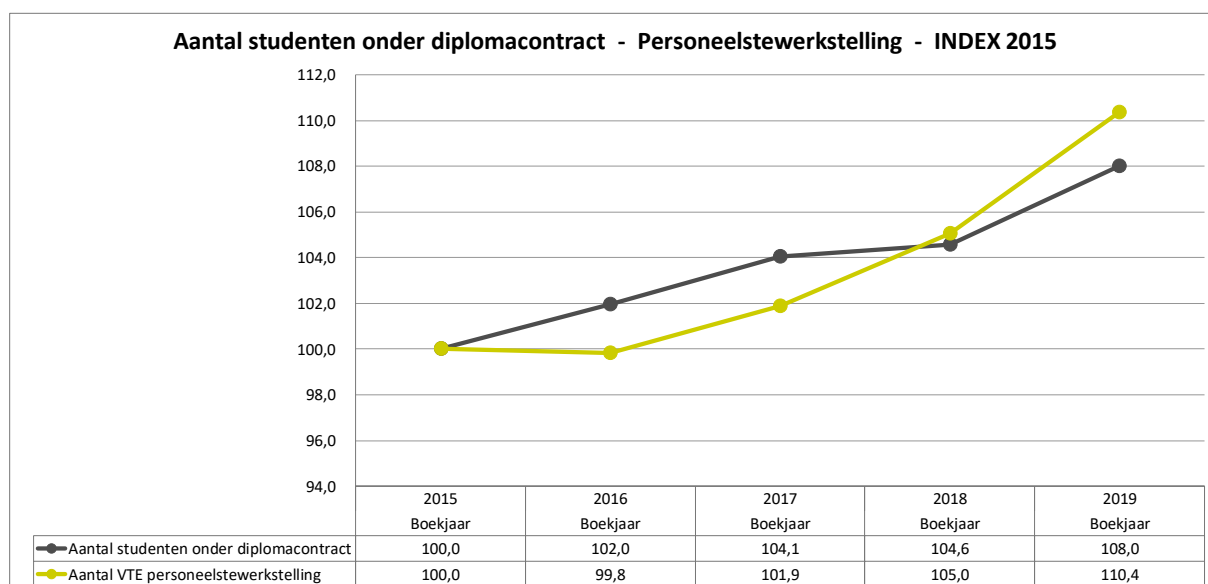
5.1.4 Aantal studenten per VTE OP

Wanneer de studentenaantallen over de referentieperiode vergeleken worden met de tewerkstelling, uitgedrukt in VTE's personeel, geeft dit een indicatie van de wijze waarop de hogescholen in hun personeelsbeleid zijn omgegaan met de wijzigende omstandigheden. De basisfinanciering die een hogeschool ter beschikking heeft, vormt hierbij een belangrijke factor. Een toename in studentenaantallen betekent niet automatisch een onmiddellijke stijging van de financiering. Wijzigingen in studentenaantallen, vertaald in financieringspunten, worden in de berekening van de werkingsuitkeringen slechts na 2 jaar opgenomen. Doordat er bovendien gerekend wordt op basis van een voortschrijdend gemiddelde over 5 academiejaren voltrekt het effect zich slechts geleidelijk met 1/5 per jaar. Indien de hogescholen bijkomende VTE's willen inzetten om een studentenstijging op te vangen, dienen ze hiervoor in de eerste jaren uit hun reserves te putten. In dit opzicht is het belangrijk dat de hogescholen over een basisreserve aan geldmiddelen blijven beschikken.

Vanaf 1 september 2019 dient ook de integratie van de graduaatsopleidingen en de specifieke lerarenopleidingen in rekening te worden genomen.

Onderstaande tabel geeft de procentuele toe- of afname weer van respectievelijk het aantal studenten en het aantal VTE's personeel tewerkstelling in de periode 2015-2019.

Studenten - Personeelstewerkstelling	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	JR19-JR15 absolute wijziging	JR19-JR15 relatieve wijziging
	2015	2016	2017	2018	2019		
Studenten onder diplomacontract	117.481,00	119.789,00	122.257,00	122.878,00	126.899,00	+ 9.418,00	+ 8,02 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 2.308,00	+ 2.468,00	+ 621,00	+ 4.021,00		
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 1,96 %	+ 2,06 %	+ 0,51 %	+ 3,27 %		
. index 2015 = 100		102,0	104,1	104,6	108,0		
VTE personeelstewerkstelling hogescholen	9.883,17	9.867,00	10.069,48	10.382,13	10.906,68	+ 1.023,51	+ 10,36 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		- 16,17	+ 202,48	+ 312,65	+ 524,55		
. Jaarlijkse relatieve wijziging		- 0,16 %	+ 2,05 %	+ 3,10 %	+ 5,05 %		
. index 2015 = 100		99,8	101,9	105,0	110,4		
Studenten onder diplomacontract / VTE personeelstewerkstelling hogescholen	11,89	12,14	12,14	11,84	11,63	- 0,25	- 2,12 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 0,25	+ 0,00	- 0,31	- 0,20		
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 2,13 %	+ 0,01 %	- 2,52 %	- 1,69 %		
. index 2015 = 100		102,1	102,1	99,6	97,9		

De gestage groei van de studenten sinds 2015 heeft zich met enige vertraging vertaald in een toename van het aantal VTE's personeelsleden. Voor 2019 werd deze inhaalbeweging nog versterkt: het aantal VTE's personeelsleden nam toe met 5,05%, het aantal studenten met slechts 3,27%. De stijging van de VTE's personeel over de volledige referentieperiode is hoger dan de stijging van het aantal studenten.

Het aantal studenten onder diplomacontract per VTE tewerkstelling kende logischerwijs onderstaande evolutie. De ratio lag in 2019 weer onder het niveau van 2015.

Aantal studenten onder diplomacontract / Aantal VTE personeelstewerkstelling OP hogescholen	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	JR19-JR15 absolute wijziging	JR19-JR15 relatieve wijziging
	2015	2016	2017	2018	2019		
Studenten onder diplomacontracten / VTE personeelstewerkstelling OP hogescholen	17,15	17,38	17,35	17,00	16,69	- 0,46	- 2,68 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 0,23	- 0,03	- 0,34	- 0,69		
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 1,31 %	- 0,18 %	- 1,98 %	- 3,94 %		
. index 2015 = 100		101,3	101,1	99,1	97,3		

5.1.5 Loonkostratio's

80/20 ratio

De bepalingen rond de 80/20-ratio zijn met ingang van 01.01.2020 uit de CHO geschrapt. De norm blijft evenwel een relevante indicator voor de financiële gezondheid van de hogeschool.

Volgens de definitie zoals voorheen opgenomen in de CHO mogen “de geraamde bezoldigingskosten - met inbegrip van de mandaatvergoedingen en premies - van de geraamde personeelsformatie, van de contractuele personeelsleden bezoldigd ten laste van de werkingsuitkering en van de plaatsvervangers maximaal 5% variëren in min of in plus op de norm 80% van de jaarlijkse werkingsuitkering”.

De tabel hieronder geeft weer hoeveel hogescholen er zich onder de 75%, tussen de 75% en 80% en boven de 85% bevinden gedurende de voorbije vijf jaren.

Officiële loonkostratio - 80 / 20 (aantal hogescholen - % aandeel)	JR - Boekjaar 2015	JR - Boekjaar 2016	JR - Boekjaar 2017	JR - Boekjaar 2018	JR - Boekjaar 2019
Aantal Hs < 75%	2	2	1	1	1
Aantal Hs > = 75% en < 80%	3	2	6	7	5
Aantal Hs > = 80% en < = 85%	9	11	9	8	9
Aantal Hs > 85%	3	1	0	0	1
Totaal aantal Hs	17	16	16	16	16

Eén hogeschool bevond zich zowel in 2018 als in 2019 onder de 75%. Het merendeel van de hogescholen bevonden zich zowel in 2018 als in 2019 tussen de 80% en 85%. In 2019 bevond één hogeschool zich boven de 85% grens.

80/20 ratio met defiscaliseringsmiddelen

Alternatieve loonkostenratio - 80 / 20 (aantal hogescholen - % aandeel)	JR - Boekjaar 2015	JR - Boekjaar 2016	JR - Boekjaar 2017	JR - Boekjaar 2018	JR - Boekjaar 2019
Aantal Hs < 75%	2	2	2	1	3
Aantal Hs > = 75% en < 80%	4	7	8	9	6
Aantal Hs > = 80% en < = 85%	9	6	6	6	7
Aantal Hs > 85%	2	1	0	0	0
Totaal aantal Hs	17	16	16	16	16

Drie hogescholen bevonden zich in 2019 onder de 75%. Het merendeel van de hogescholen bevonden zich zowel in 2018 als in 2019 tussen de 80% en 85%.

Het regeringscommissariaat hanteert sinds 2009 ook nog een “alternatieve” berekeningswijze voor de 80/20-ratio waarbij de noemer van de breuk aangevuld wordt met de middelen die vrijgekomen zijn uit de gedeeltelijke vrijstelling van de doorstorting van de bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers, de zogenaamde “defiscaliseringsmiddelen”. Deze tweede berekeningswijze houdt rekening met een belangrijke aanvullende bron van inkomsten die enkel mag worden besteed aan de financiering van nieuwe onderzoeksopdrachten. In geval de “traditionele” 80/20-ratio onder druk komt te staan, kan de afweging

ten opzichte van de norm met defiscaliseringsmiddelen en ten opzichte van de economische loonkostennorm een aanvullende rol spelen in de beoordeling van een evenwichtige personeelskostenstructuur.

Economische loonnorm

Loonkostratio - Economische loonnorm	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>(aantal hogescholen - % aandeel)</i>	2015	2016	2017	2018	2019
Aantal Hs < 75%	12	15	14	13	12
Aantal Hs > = 75% en < 80%	5	1	2	3	4
Aantal Hs > = 80% en < = 85%	0	0	0	0	0
Aantal Hs > 85%	0	0	0	0	0
Totaal aantal Hs	17	16	16	16	16

Twaalf hogescholen bevonden zich in 2019 onder de 75%. Dit is er ééntje minder dan in 2018. Vier hogescholen bevonden zich in 2019 tussen de 75% en 80%. Ten opzichte van 2018 is dit één hogeschool meer. Er bevond zich zowel in 2018 als in 2019 geen enkele hogeschool boven de 80% grens.

Vanaf 2008 hanteerde het regeringscommissariaat een bijkomende ratio, “de economische loonnorm”, die moet toelaten om een bijkomend inzicht te verkrijgen in de evolutie van de totale personeelskosten en het behoud van het financiële evenwicht op termijn. In deze ratio wordt de totale werkelijke loonlast, met inbegrip van zowel statutaire als contractuele loonkosten, geplaatst ten opzichte van de bedrijfsopbrengsten die aan lonen kunnen worden besteed. De economische loonnorm laat toe de structurele middelen in te schatten die beschikbaar zijn om de overige werking te bekostigen.

Geaggregeerde loonnormen

Op het geaggregeerde niveau ziet de evolutie van deze ratio's er over de periode 2015-2019 als volgt uit:

Personeelsratio's - Lonen	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>(teller en noemer in eenheden euro)</i>	2015	2016	2017	2018	2019
Officiële personeelsratio 80 / 20	81,48 %	81,11 %	80,35 %	80,08 %	80,88 %
T Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen betaald via AHOVOKS (gecorrigeerd)	508.812.788	517.078.221	539.492.055	555.020.714	597.985.288
N Werkingsuitkeringen (gecorrigeerd)	624.495.100	637.521.621	671.420.265	693.122.254	739.361.964
Alternatieve personeelsratio 80 / 20	80,39 %	79,97 %	79,29 %	78,94 %	79,60 %
T Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen betaald via AHOVOKS (gecorrigeerd)	508.812.788	517.078.221	539.492.055	555.020.714	597.985.288
N Werkingsuitkeringen (gecorrigeerd)	632.904.037	646.566.703	680.369.100	703.078.728	751.245.749
Economische loonnorm	72,88 %	71,24 %	71,10 %	71,63 %	72,64 %
T Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	612.758.969	622.421.117	650.631.796	679.519.509	732.952.673
N Bedrijfsopbrengsten	840.737.134	873.661.400	915.122.226	948.609.946	1.008.985.234

De geaggregeerde ratio's wijzigden de voorbij 5 jaar slechts beperkt.

5.1.6 Benoemingspercentage

OP: Tot en met het boekjaar 2013 gold er voor de hogescholen een contingeringsnorm voor het maximale aantal benoemde personeelsleden (uitgedrukt in VTE) binnen het statutair OP. Deze norm werd vastgelegd op 72%. De toetsing ervan gebeurde op basis van de cijfers van de bezetting omdat deze al de ingenomen formatieplaatsen bevatten. Hierbij werd de bevordering of ambtswijziging van een reeds in de hogeschool benoemd personeelslid niet beschouwd als een nieuwe benoeming.

In uitvoering van het Onderwijsdecreet XXIII werd de toepassing van de benoemingsnorm van 72% voor het OP van de hogescholen opgeschort voor een periode van vijf jaar (boekjaar 2015 tot en met boekjaar 2019). Het Toezichtsdecreet verlengt deze opschorting met drie jaar (boekjaar 2019 tot en met boekjaar 2021). Op die manier krijgen de hogescholen wat ademruimte om het effect van de integratie-operatie op hun benoemde kader op te vangen en om ondertussen autonoom een evenwichtige personeelsformatie uit te werken. Onderstaande tabel geeft de evolutie weer van het benoemingspercentage OP.

Benoemd OP	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2015	2016	2017	2018	2019
Aggregatie Hs	67,66 %	68,87 %	68,36 %	69,27 %	68,75 %

Assistenten: De CHO bepaalt in artikel V.141, §2 dat ten hoogste 25% van de assistenten kan worden benoemd. Deze norm is dwingend en wordt berekend op het niveau van de bezetting (aantal titularissen). Op geaggregeerd niveau is de benoemingsgraad als volgt.

Benoemde assistenten	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2015	2016	2017	2018	2019
Aggregatie Hs	40,46 %	40,03 %	39,15 %	36,84 %	37,36 %

Op geaggregeerd niveau wordt de norm niet gehaald. Een aantal hogescholen overschrijden de norm door historische situaties of door toepassing van bepaalde overgangsmaatregelen voor de benoeming van assistenten.

ATP: Voor het ATP legt de CHO geen maximale benoemingsgrens op. Nochtans kozen veel hogescholen in samenspraak met het HOC er voor om ook voor het ATP een contingent vast te leggen zodat er een evenwicht is met het OP-kader en er nog een flexibel personeelsbeleid mogelijk blijft. In 2019 bedraagt het benoemingspercentage bij het ATP 69,80% op geaggregeerd niveau.

Benoemd ATP	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2015	2016	2017	2018	2019
Aggregatie Hs	71,46 %	71,33 %	71,65 %	71,55 %	69,80 %

5.1.7 Gender

Onderstaande cijfers betreffende de door AHOVOKS betaalde personeelsleden. Zowel bij het onderwijzend personeel en nog meer uitgesproken bij het administratief en technisch personeel is het vrouwelijk aandeel hoger dan het mannelijk aandeel. Voor beide categorieën samen bedraagt de verhouding man / vrouw ongeveer 40/60.

Personeel - GENDER - salarismaand januari 2019	Totaal		Totaal			
	man	vrouw	OP - man	OP - vrouw	ATP - man	ATP - vrouw
% aandeel in totaal personeel - GENDER						
Totaal M/V	40,76 %	59,24 %	43,33 %	56,67 %	31,72 %	68,28 %
Totaal	100,00 %		100,00 %		100,00 %	

5.2 KENGETALLEN PER HOGESCHOOL

5.2.1 Economische loonnorm

Personeelsratio - Economische loonnorm	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2015	2016	2017	2018	2019
Artevelde	73,45 %	72,37 %	73,45 %	73,59 %	73,06 %
Erasmus	75,73 %	73,13 %	72,07 %	72,37 %	73,05 %
HoGent	76,03 %	74,01 %	74,11 %	74,89 %	75,73 %
LUCA	73,84 %	74,73 %	76,43 %	70,60 %	69,21 %
Howest	72,26 %	67,98 %	70,30 %	72,02 %	74,86 %
KdG	77,90 %	77,75 %	75,29 %	75,82 %	76,03 %
VIVES Noord	75,37 %	70,40 %	68,88 %	69,51 %	69,62 %
TMK	73,56 %	70,69 %	71,06 %	71,46 %	72,38 %
UCLe	71,06 %	69,97 %	68,34 %	68,98 %	69,65 %
UCLi	72,50 %	70,15 %	68,88 %	69,39 %	71,23 %
TMMA	71,69 %	71,03 %	71,86 %	75,41 %	78,86 %
VIVES Zuid	69,71 %	67,55 %	67,19 %	67,48 %	67,96 %
UCLc	75,44 %				
ODISEE	65,17 %	64,32 %	62,74 %	63,93 %	66,87 %
AP	73,41 %	72,66 %	73,43 %	75,79 %	74,01 %
PXL	74,25 %	72,00 %	72,87 %	71,46 %	75,88 %
HZS	62,01 %	60,32 %	61,71 %	60,96 %	59,13 %
Aggregatie Hs	72,88 %	71,24 %	71,10 %	71,63 %	72,64 %
Rekenkundig gemiddelde	72,55 %	70,57 %	70,54 %	70,85 %	71,72 %
Laagste waarde	62,01 %	60,32 %	61,71 %	60,96 %	59,13 %
Hoogste waarde	77,90 %	77,75 %	76,43 %	75,82 %	78,86 %

5.2.2 Effectieve tewerkstelling

Personeelstewerkstelling	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR19-JR18	JR19-JR18	BG - Boekjaar	JR19-BG19	JR19-BG19
	2018	2019	absolute	relatieve	2019	absolute	relatieve
ten opzichte van jaarrekening 2018	(in VTE - 2 decimalen)		wijziging	wijziging	(in VTE)	wijziging	wijziging
ten opzichte van begroting 2019							
Artevelde	976,86	1.014,82	+ 37,96	+ 3,89 %	1.001,43	+ 13,39	+ 1,34 %
Erasmus	551,24	598,48	+ 47,24	+ 8,57 %	597,71	+ 0,77	+ 0,13 %
HoGent	1.236,22	1.297,46	+ 61,24	+ 4,95 %	1.277,35	+ 20,11	+ 1,57 %
LUCA	433,02	435,03	+ 2,01	+ 0,46 %	438,47	- 3,44	- 0,78 %
Howest	509,12	564,01	+ 54,89	+ 10,78 %	558,93	+ 5,08	+ 0,91 %
KdG	921,43	949,40	+ 27,97	+ 3,04 %	959,85	- 10,45	- 1,09 %
VIVES Noord	307,16	318,93	+ 11,77	+ 3,83 %	313,98	+ 4,95	+ 1,58 %
TMK	587,19	631,89	+ 44,70	+ 7,61 %	638,27	- 6,38	- 1,00 %
UCLe	646,86	673,77	+ 26,91	+ 4,16 %	666,30	+ 7,47	+ 1,12 %
UCLi	455,73	464,55	+ 8,82	+ 1,94 %	462,15	+ 2,40	+ 0,52 %
TMMA	576,88	629,03	+ 52,15	+ 9,04 %	641,42	- 12,39	- 1,93 %
VIVES Zuid	703,80	721,34	+ 17,54	+ 2,49 %	741,31	- 19,97	- 2,69 %
ODISEE	844,23	879,41	+ 35,18	+ 4,17 %	870,66	+ 8,75	+ 1,00 %
AP	888,95	946,85	+ 57,90	+ 6,51 %	978,91	- 32,06	- 3,28 %
PXL	675,18	712,30	+ 37,12	+ 5,50 %	718,86	- 6,56	- 0,91 %
HZS	68,26	69,41	+ 1,15	+ 1,68 %	67,30	+ 2,11	+ 3,14 %
Totaal	10.382,13	10.906,68	+ 524,55	+ 5,05 %	10.932,91	- 26,22	- 0,24 %

Personeelstewerkstelling per categorie (aantal VTE)	JR - Boekjaar 2019				
	OP	ATP	Totaal	% - OP	% - ATP
Artevelde	695,60	319,22	1.014,82	68,54 %	31,46 %
Erasmus	414,24	184,24	598,48	69,22 %	30,78 %
HoGent	840,88	456,58	1.297,46	64,81 %	35,19 %
LUCA	299,14	135,89	435,03	68,76 %	31,24 %
Howest	407,96	156,05	564,01	72,33 %	27,67 %
KdG	625,63	323,77	949,40	65,90 %	34,10 %
VIVES Noord	246,49	72,44	318,93	77,29 %	22,71 %
TMK	467,52	164,37	631,89	73,99 %	26,01 %
UCLe	486,51	187,26	673,77	72,21 %	27,79 %
UCLi	330,77	133,78	464,55	71,20 %	28,80 %
TMMA	432,58	196,45	629,03	68,77 %	31,23 %
VIVES Zuid	556,43	164,91	721,34	77,14 %	22,86 %
ODISEE	553,38	326,03	879,41	62,93 %	37,07 %
AP	660,63	286,22	946,85	69,77 %	30,23 %
PXL	533,35	178,95	712,30	74,88 %	25,12 %
HZS	51,72	17,69	69,41	74,51 %	25,49 %
Totaal	7.602,83	3.303,86	10.906,68	69,71 %	30,29 %

5.2.3 Benoemingspercentage OP

Benoemd OP	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2015	2016	2017	2018	2019
Artevelde	69,01 %	66,86 %	64,56 %	64,94 %	65,63 %
Erasmus	65,22 %	69,33 %	71,01 %	71,54 %	70,69 %
HoGent	80,77 %	83,08 %	84,34 %	84,94 %	84,24 %
LUCA	60,38 %	62,85 %	60,72 %	60,19 %	60,66 %
Howest	70,30 %	68,79 %	67,63 %	67,43 %	60,80 %
KdG	66,58 %	68,47 %	70,24 %	69,47 %	70,47 %
VIVES Noord	65,10 %	62,83 %	63,20 %	67,86 %	68,87 %
TMK	72,70 %	71,57 %	70,78 %	71,98 %	70,16 %
UCLe	68,24 %	70,51 %	70,59 %	69,68 %	71,36 %
UCLi	70,36 %	69,25 %	70,59 %	71,65 %	72,96 %
TMMA	70,48 %	69,94 %	70,37 %	68,55 %	69,52 %
VIVES Zuid	60,63 %	69,56 %	69,00 %	69,13 %	67,89 %
UCLc	66,79 %				
ODISEE	61,10 %	63,35 %	63,66 %	68,28 %	63,29 %
AP	60,93 %	58,83 %	56,90 %	57,47 %	60,70 %
PXL	66,08 %	68,04 %	62,95 %	68,63 %	66,50 %
HZS	65,42 %	69,87 %	73,36 %	72,60 %	72,31 %
Aggregatie Hs	67,66 %	68,87 %	68,36 %	69,27 %	68,75 %
Rekenkundig gemiddelde	67,06 %	68,32 %	68,12 %	69,02 %	68,50 %
Laagste waarde	60,38 %	58,83 %	56,90 %	57,47 %	60,66 %
Hoogste waarde	80,77 %	83,08 %	84,34 %	84,94 %	84,24 %

5.2.4 Benoemingspercentage assistenten

Benoemde assistenten	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2015	2016	2017	2018	2019
Erasmus	23,53 %	24,66 %	23,22 %	21,63 %	21,22 %
HoGent	41,12 %	37,16 %	34,63 %	38,41 %	47,68 %
LUCA	54,09 %	54,33 %	52,45 %	50,36 %	49,07 %
KdG	36,30 %	36,87 %	35,96 %	19,97 %	12,04 %
AP	42,63 %	39,80 %	38,84 %	38,85 %	36,50 %
PXL	26,95 %	28,83 %	30,16 %	29,91 %	29,19 %
HZS	15,61 %	24,52 %	27,25 %	20,33 %	20,65 %
Aggregatie Hs	40,46 %	40,03 %	39,15 %	36,84 %	37,36 %
Rekenkundig gemiddelde	34,32 %	35,17 %	34,64 %	31,35 %	30,91 %
Laagste waarde (*)	15,61 %	24,52 %	23,22 %	19,97 %	12,04 %
Hoogste waarde	54,09 %	54,33 %	52,45 %	50,36 %	49,07 %

5.2.5 Benoemingspercentage ATP

Benoemd ATP	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2015	2016	2017	2018	2019
Artevelde	73,98 %	74,75 %	70,43 %	74,29 %	73,77 %
Erasmus	58,57 %	71,71 %	75,56 %	78,14 %	72,60 %
HoGent	85,09 %	83,62 %	88,37 %	88,74 %	89,18 %
LUCA	66,13 %	67,02 %	60,54 %	57,07 %	58,41 %
Howest	68,29 %	70,72 %	68,30 %	65,25 %	58,03 %
KdG	71,88 %	72,25 %	71,60 %	70,61 %	68,17 %
VIVES Noord	66,12 %	76,26 %	78,26 %	67,75 %	64,46 %
TMK	71,13 %	70,42 %	72,42 %	67,83 %	50,55 %
UCLe	66,53 %	62,47 %	63,74 %	63,16 %	63,13 %
UCLi	74,05 %	68,44 %	68,40 %	67,92 %	66,32 %
TMMA	79,22 %	77,77 %	74,78 %	72,44 %	64,33 %
VIVES Zuid	52,12 %	60,36 %	70,63 %	72,93 %	79,68 %
UCLc	81,53 %				
ODISEE	69,66 %	65,07 %	68,32 %	73,70 %	69,65 %
AP	59,60 %	56,72 %	54,81 %	56,53 %	57,46 %
PXL	93,68 %	91,03 %	88,89 %	78,66 %	90,37 %
HZS	88,54 %	98,70 %	92,95 %	68,80 %	59,68 %
Aggregatie Hs	71,46 %	71,33 %	71,65 %	71,55 %	69,80 %
Rekenkundig gemiddelde	72,13 %	72,96 %	73,00 %	70,24 %	67,86 %
Laagste waarde	52,12 %	56,72 %	54,81 %	56,53 %	50,55 %
Hoogste waarde	93,68 %	98,70 %	92,95 %	88,74 %	90,37 %

5.2.6 Gender

Personeel - GENDER - salarismaand januari 2019 % aandeel in totaal personeel - GENDER	Totaal		Totaal			
	man	vrouw	OP - man	OP - vrouw	ATP - man	ATP - vrouw
Artevelde	30,68 %	69,32 %	30,85 %	69,15 %	30,18 %	69,82 %
Erasmus	55,61 %	44,39 %	58,68 %	41,32 %	40,48 %	59,52 %
HoGent	46,25 %	53,75 %	49,45 %	50,55 %	35,14 %	64,86 %
LUCA	59,97 %	40,03 %	64,54 %	35,46 %	45,21 %	54,79 %
Howest	50,30 %	49,70 %	53,53 %	46,47 %	35,23 %	64,77 %
KdG	36,27 %	63,73 %	40,68 %	59,32 %	25,17 %	74,83 %
VIVES Noord	39,64 %	60,36 %	42,32 %	57,68 %	29,58 %	70,42 %
TMK	37,60 %	62,40 %	38,89 %	61,11 %	29,89 %	70,11 %
UCLe	29,69 %	70,31 %	30,70 %	69,30 %	26,19 %	73,81 %
UCLi	34,24 %	65,76 %	34,44 %	65,56 %	33,61 %	66,39 %
TMMA	37,16 %	62,84 %	38,05 %	61,95 %	33,33 %	66,67 %
VIVES Zuid	38,48 %	61,52 %	39,14 %	60,86 %	35,81 %	64,19 %
ODISEE	35,77 %	64,23 %	38,36 %	61,64 %	29,92 %	70,08 %
AP	39,96 %	60,04 %	45,85 %	54,15 %	23,05 %	76,95 %
PXL	43,39 %	56,61 %	43,90 %	56,10 %	39,56 %	60,44 %
HZS	60,94 %	39,06 %	68,63 %	31,37 %	30,77 %	69,23 %
Totaal M/V	40,76 %	59,24 %	43,33 %	56,67 %	31,72 %	68,28 %
Totaal	100,00 %		100,00 %		100,00 %	